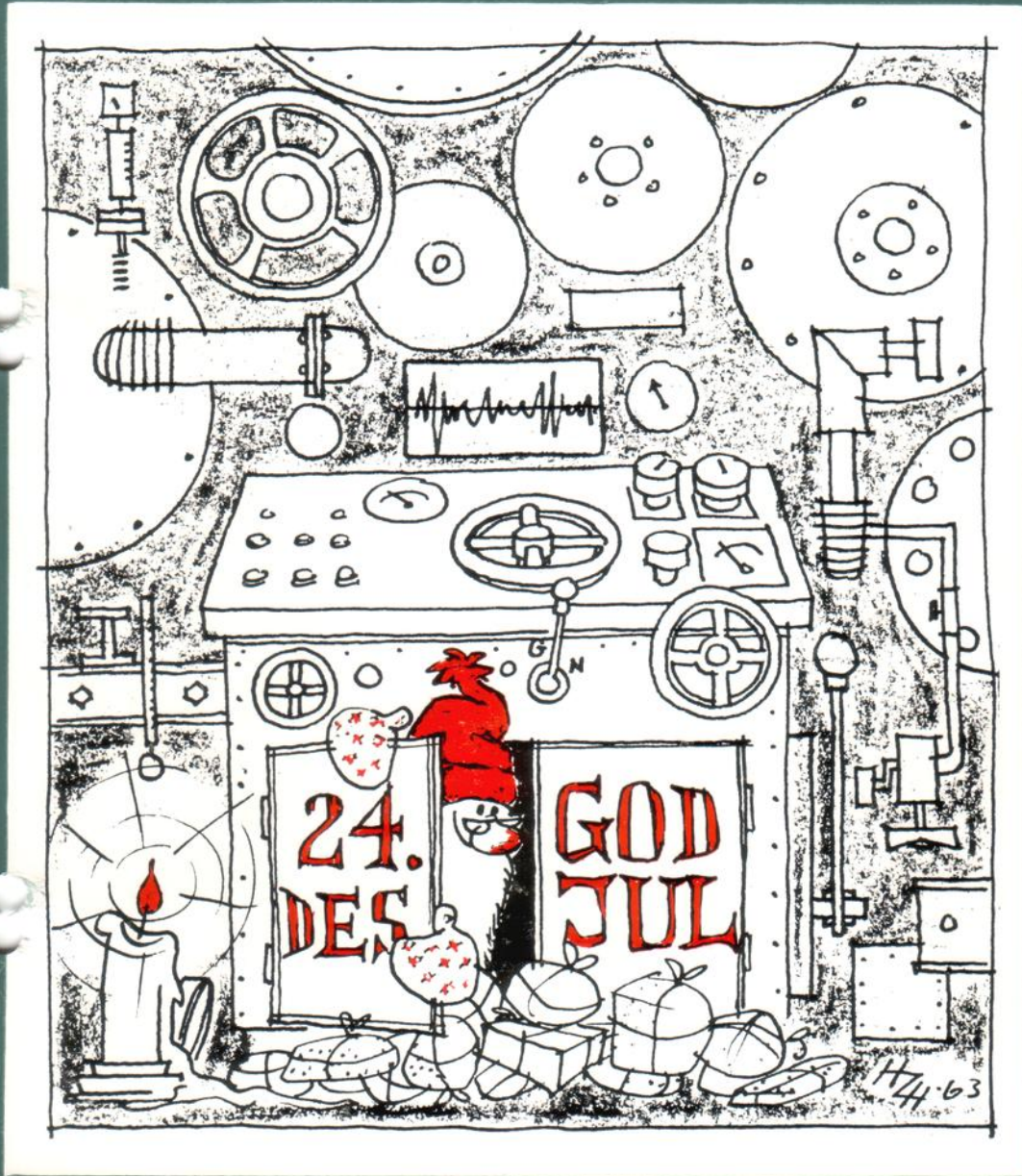

HUNSEFOS POSTEN

NR. 4 1963 15. ÅRG.

INNHOLD

Ved terskelen til et nytt år. Av direktør	
Gunnar Borgen	side 1
Tidevende. Av prost Halvor Norgaard	« 2
Forslagskassen	« 3
Julehilsener	« 3
Takk	« 3
Hunfosposten for 10 år siden	« 3
Det nye renseribygget	« 4
Full drift ved det nye renseriet	« 5
Vedlikeholdsassistent	« 5
Godt arbeidsår for Hunsfos Bedriftsidrettslag	« 6
Vernearbeidet	« 7
Vi gratulerer med de runde år	« 8
Bridge	« 9
Kjenner De Dem igjen?	« 9
Visste De det?	« 9
Rift om Funksjonærforeningens hytte	« 10
Det må legges stor vekt på opplæringen.	
Intervju med direktør Jarlsby	« 11
Blodgivere	« 11
Papirlageret på Lagmannsholmen tar form ..	« 12
Små smil	« 12
Tegning	« 13
Hunfospostens julekryssord	« 14
Idretten er verdifull. Intervju med Ludvig Holte	« 15
Sjakk	« 16
På livets skyggeside i Paris	« 17
Arbeidet på Kraftstasjonen	« 18
Vinterplaner for bedriftsidrettslaget	« 18
Pensjonistene ombord i «Sørlandet»	« 19
Hytte nr. 2 i Melkeviga?	« 19
Eksportthavnen Alefjær omkring hundreårs- skiftet. Av Ola Kostøl	« 21

*

Forsidetegningen til julenummeret er laget av
arkitekt Henning Zernichow Hirsch.

Ved terskelen til et nytt år

Så står vi igjen ved terskelen til et nytt år, og det er da naturlig å stoppe opp et øyeblikk og prøve å vurdere resultatene av vår innsats i det år som snart ligger bak oss, og samtidig gjøre et forsøk på å kaste et blikk inn i det store og ukjente som heter fremtiden.

Det man vet mest om, er jo fortiden, altså det som har hendt, og det er da først og fremst gledelig å kunne konstatere at bortsett fra den periode siste vinter da vi slet med produksjonsinnskrenkning på grunn av vannmangelen, har det lyktes å holde full produksjon gjennom hele året. Dette til tross for de store avsetningsvanskeligheter vi har hatt å kjempe med og som særlig gjorde seg gjeldende i første halvår. Så langt er alt bra, men når det gjelder de priser som er oppnådd for vårt salgsprodukt, papiret, er det dessverre slik at disse stort sett har stått stille eller endog gått ned, og når våre utgifter samtidig har fortsatt å stige, har det ikke vært til å unngå at de økonomiske resultater av driften har vært svært lite tilfredsstillende. Jeg vil dog her innskyte at sammenlignet med siste halvår i fjor og første halvår i år, viser de siste måneders drift fremgang. Dette skyldes nok for en dels vedkommende de noe bedre markedsforhold vi har hatt i annet halvår, men jeg er så optimistisk å tro at fremgangen også delvis må ses som et resultat av vår appell til de ansatte om nødvendigheten av økt innsats på alle fronter for å komme over vanskelighetene — noe som bedriften er meget takknemlig for.

Vi er i årets løp kommet langt på vei når det gjelder nyanleggene — vi har således nylig tatt i bruk det nye tømmerbehandlingsanlegget. Det sier seg selv at det vil ta noen tid før et så vidt stort og komplisert apparat er innkjørt og barnesykdommene overvunnet. Imidlertid kan det på basis av erfaringene i den korte tid det har vært i drift, allerede nå konstatere at anlegget vil komme til å svare til våre beregninger, og at vi dermed er kommet et godt

skritt videre i våre bestrebelser på å etablere de mest mulig rasjonelle produktionsforhold. Av de øvrige nyanlegg som vårt investeringsprogram omfatter, gjenstår da å fullføre den nye kraftstasjon og anlegget på Lagmannsholmen. Disse arbeider pågår imidlertid for fullt, og så fremt ikke noe uforutsett inntreffer, skulle det bare være spørsmål om få måneder før også disse prosjekter er fullført.

Med disse tunge løft bak oss skulle vi ha lagt et solid grunnlag for den videre utvikling her ved Hunsfos. Den ting er nemlig helt klar at det nytter ikke å stoppe opp i den tro at alt er vel og bra i og med det som er gjort. Faktum er at vi er nødt til fortsatt å arbeide meget hardt og satse stort om vi skal ha håp om å kunne bevde oss i den internasjonale konkurranse i den tid som ligger foran oss.

Om fremtiden vet vi nemlig så meget at selv om papirforbruket stadig stiger, vil det iallfall i de nærmeste 5—6 år bli produsert mer papir i verden enn det forbrukes, med den følge at kravene til kvalitet stadig vil skjerpes og at den prismessige konkurranse vil bli hard. Her gjelder det om å kunne følge med, og det gjenstår da for oss å gjøre vårt beste med tanke på å utnytte produksjonsutstyret riktig, slik at selv de mest kritiske kjøpere blir fornøyd. Selv i vanskelige tider er det nemlig slik at selv om det er en rekke forhold vi ikke har herredømme over, vil svært meget avhenge av oss selv og vår vilje og evne til effektiv innsats og samarbeid.

Idet jeg takker for godt samarbeid i det år som nå løper ut, ønsker jeg alle våre ansatte en god jul og et riktig godt nytt år.

Tidevende

STOR OG GJENNOMGRIPENDE skal den hending være som kan sies å innlede en ny tid. Men av og til er det i historien skjedd ting som har markert et tideskifte. — I den historieskriving som Gud selv står ansvarlig for, Bibelen, blir vi ikke i tvil om hvordan Jesu komme til verden bedømmes. Med Frelserens fødsel i Betlehems krybbe innledes en fullstendig ny epoke i menneskehetens historie.

På flere vis uttrykkes dette i den hellige Skrift. Allerede de gamle profeter så fremsynt helt nye forhold opprinne i forbindelse med barnet som skulle fødes. Se bl. a. Es. 7 og 11, Jerm. 33, 14 ff. Av de nytestamentlige skriftsteder nevner vi Hebr. 1, 1: Etterat Gud fordom hadde talt mange ganger og på mange måter til fedrene ved profetene, så har han i disse siste dager talt til oss ved Sønnen.

Det som avgjør alt til enhver tid er at Gud taler, og hvordan Gud taler. Skulle Guds røst forstumme, ville vi gå inn i istid og død.

Sønnens inntog i vår falne verden er Guds tale på en helt ny måte og med et nytt innhold. Hva forteller oss nemlig Jesu fødsel?

Det mest presise svar har vi vel i Job. 3, 16:

Så har Gud elsket verden, at han gav sin Sønn, den enbårne, forat hver den som tror på ham ikke skal fortapes, men ha evig liv.

Og videre v, 17:

For Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å domme verden, men forat verden skulle bli frelst ved ham.

Og derfor: Alle dem som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn, dem som tror på hans navn, Job. 1, 12.

Dette er gode tidender. Menneskene er ikke uten videre gudsbarn og himmelarvinger. Tvert imot. Vi tilhører en slekt som er falt fra og er kommet i tverrstilling til Gud. Vi er blitt «vredens barn», Ef. 2, 3. Av og til når udåd av groveste slag øves, kan en fylles av smertelig skam over den slekt som hver enkelt er en gren av.

Men evangeliet er dette livssalige ord om Kristus som den andre Adam, den nye slekts oppretter. Med hans inntreden i vår verden ble åpnet veg inn i en ny sammenheng, Kristus-sammenhengen, den nye menneskehet, som har fremtid og håp over seg. For: «Gud vart vår broder i jolenatt.» Ordet ble kjød og tok bolig iblant oss. Gud er kommet til oss og har tatt seg av oss på en helt ny måte. Det er blitt totalt forandrede muligheter ved det å være menneske, ikke i kraft av tekniske landevinninger. Våre kår som mennesker er dypst sett de samme, tross de veldige hopp framover kulturelt og teknisk. Nei, de nye muligheter flyter av den kilde som heter evangeliet. Og evangeliet er dette sanne og troverdige ord, at Kristus Jesus er kommet til verden for å frelse syndere, 1. Tim. 1, 15. Soloppgang fra det høye kaller Bibelen dette. Altså en dag runnet, mot for natt og mørke.

Julen er kommet med solhverv for hjertene bange,
jul med Guds barnet i svøp under englenes sange.
Kommer fra Gud, bringer oss glederikt bud,
æren er Guds i det høye!

Så åpne da ditt hjerte for Ham som er kommet! — At det medfører et smertefullt oppgjør med alt som bærer mørket og natten til i ditt liv, det må så være. Men så vil du også kunne si med apostelen: Det gamle er forbi, alt er blitt nytt. Du er kommet inn i det store tidevende. Det går mot dag.

HALVOR NORGAARD

HUNSFOSPOSTEN

Bedriftsorgan for
Hunfos Fabrikker

Redaktør: **Finn Hanssen**
(treffes i telefon 2 29 02, 2 99 80
app. 25 eller 2 99 82)

Redaksjonskomité:

Th. Halvorsen

T. Kittelsen

Georg Pettersen

Bjarne Grundetjern

Gunnar Strandberg

Utkommer fire ganger årlig

Trykt i

Fædrelandsvennen,
Kristiansand S.

Ettertrykk forbudt
uten spesiell tillatelse.

Redaksjonen avsluttet
onsdag 18. desember.

TAKK

Hjertelig takk for all oppmerksomhet i anledning min 60-årsdag.
JAKOB JAKOBSEN

*

Takk til Hunfos Fabrikker for oppmerksomheten til min 60-års dag.
FERDINAND LIE

*

En hjertelig takk til Hunfos Fabrikker og mine arbeidskamerater på Verkstedet for oppmerksomheten til min 70-års dag.
HANS THORSEN

*

Jeg vil gjennom Hunsfosposten få sende min hjerteligste takk til Hunfos Fabrikker, samt til arbeidskameratene på Salen for gaven jeg fikk til min 70-års dag.
BERNT BERNTSEN

*

Hjertelig takk for all oppmerksomhet i anledning min 60-års dag.
JOHN ENDRESEN LUND

*

Takk for oppmerksomheten som ble vist fra Hunfos til min 50-års dag.
OLAV KLØVFJELL

FORSLAGSKASSEN

Komitéen for behandling av innkomne forslag har hatt møte siden siste nr. av Hunsfos-posten kom ut, og behandlet 7 forslag. Av disse ble 5 stk. premiert.

Av de premierte forslag har **Alma Andersen** fått premiert et forslag til en metode for hurtig telling av papir ved vikkeris med kr. 200.00.

Videre har Egil Grundetjern og Olaf Johansen fått en premie på kr. 50.00 hver, for et felles forslag til å måle av («telle») et ris som befinner seg på toppen av en stabel.

Erling Sakariassen, har fått den største premien som på lange tider er utbetalt, kr. 500.00, for et forslag til et apparat med arrangement for

å dreie av kalendervalse, mens de står innsperret i slipemaskinen.

Sigurd A. Ingebretsen har fått premiert sitt forslag til en teknisk forandring av tømmerventilene på cellulosekokerne I, II, III som vil redusere skiftetiden for ventilene, med kr. 100.00.

Og det 5. forslaget som ble premiert kom fra **Arnold Kløvfjell**. 100 kr. for forslaget til forandring av innstillingen på hylsekappe-maskinene.

«Forlagskomitéen».

Wilhelm Andersen.

Når en kvinne tror hun ikke bryr seg om smiger, så si at det er riktig. Det smigrer henne.

(Oscar Wilde).

Styret i Hunfos Fabrikker

ønsker alle sine medarbeidere en riktig god jul, og takker for god innsats i det år som nå ebber ut.

Vi har opplevet mange vanskeligheter i det forløpne år, og utsiktene for den nærmeste fremtid er dessverre ikke av de lyseste. Dog må situasjonen ved dette årskifte sies å være noe bedre enn på samme tid i fjor, og ved en målbevisst innsats vil vi utvilsomt ha godt håp om å komme styrket ut av våre vanskeligheter.

I dette håp sender styret de beste ønsker om fremgang og trivsel for de ansatte og bedriften i det nye år.

PER M. HANSSON

*

Hunfos Arbeiderforening

ønsker alle ved Hunfos Fabrikker en gledelig jul og et riktig godt nyttår — og håper på fortsatt godt samarbeid i året som kommer.
STYRET

*

Hunfos bedriftsidrettslag

ønsker alle sine medlemmer en riktig god jul og håper på et godt og fremgangsrikt nyttår.
STYRET

*

HUNSFOSPOSTEN

ønsker alle sine lesere og medarbeidere god jul og godt nytt år.

„HUNSFOSPOSTEN” FOR 10 ÅR SIDEN

INGENIØR OLAV SAURE

slutter på Hunfos til nyttår for å overta bestyrerstillingen på Granfos. Vi takker for godt samarbeid.

Som hans etterfølger får vi igjen ingeniør **Gunnar Roen**, nåværende bestyrer på Drammenselvsnens Papirfabrikker.

Samtidig er også ansatt en ingeniør til i papirfabrikken, nemlig ingeniør **Martin Petersen**, sønn til ingeniør **Martin Petersen**, som tidligere var ansatt på Hunfos.

NY SJAKKGRUPPE PÅ HUNSFOS?

Det ser endelig ut som om vi her på Hunfos skal komme i gang med egen sjakk-klubb. Et par mann arbeider med saken, og de som er interessert i å være med i gruppen kan melde seg til **Asbjørn Oksum**. Hvert år blir det holdt sjakkturnering bedriftene i mellom, og det er meningen å forsøke å stille et lag fra Hunfos. Hvis interessen blir stor nok, skal vi også prøve å lage en egen sjakkspalte i Hunsfosposten. Vi håper riktig mange vil gå inn for den morsomme og utviklende hobbyen som sjakken er.

R e d.

Det nye renseribygget

Det nye renseriet slik det tar seg ut i vinterlige omgivelser.

Det nye renseribygget er ferdig og tatt i bruk.

Grunnarbeidene ble påbegynt umiddelbart etter at kubbhaugen var tømt ved påsketider, og det var den korte byggetid en hadde til disposisjon som bestemte byggemåten.

Grunnen under bygget er i alt vesentlig steinfylling på gammel elvebunn, som til dels var dekket med bark og synktømmer. For å hindre ettersetninger ble fyllingen utenfor kubbhaugen belastet med opptil et par meters steinfylling. På resten av området ga kubbhaugen med opptil 10—15 meters høyde en god for-komprimering.

For å få endel av bygget montasjeklart så tidlig som mulig, ble hele grunnen avplanert og deler av gulvet støpt med en gang. Samtidig ble det støpt søylefundamenter og montert prefabrikerte søyler. — På den nederste delen av bygget ble det støpt en armert betongvegg mellom søylene for å stive av det hele, og for å gi innspenning for alle trabulantene som ble utkvalet innover i bygget.

Taket bæres av forspente betongdragere som hviler på søylene. Oppå dragene kommer det prefabrikerte åser av betong, Robertsonplater, 4 cm isopor og 2 lag papp i asfalt.

På den delen av bygget som skal være isolert, er det øverste parti av veggene utmurt med teglstein. Rommet over kappanlegget er uisolert og kledd med Robertsonplater.

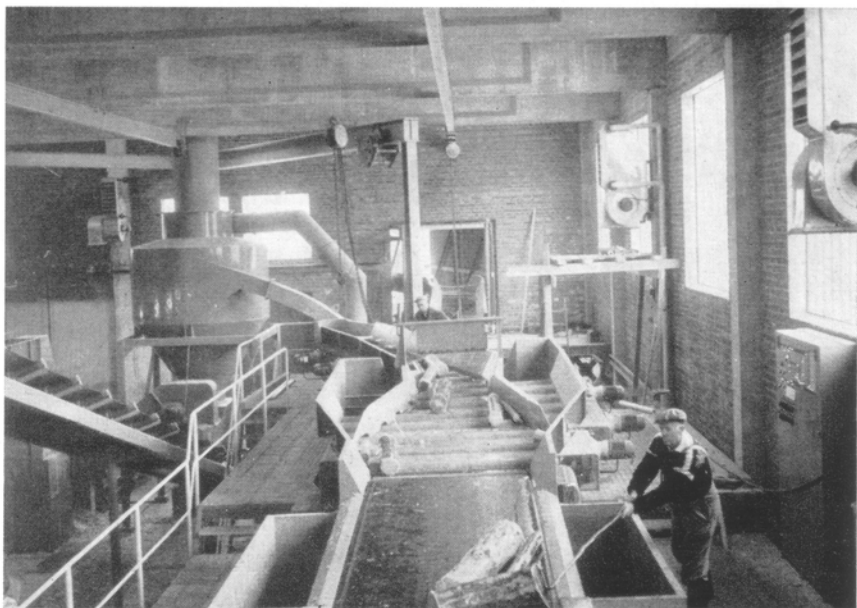
Til de store vinduene er det brukt Profilitglass. Denne glasstypen er enda forholdsvis ukjent hos oss. — Vinduene er sammensatt av kanalprofiler av glasset og fuget med en spesiell fugemasse. Glassprofilene som er 25 cm brede, er så sterke at de over et to meters fritt spenn kan bære vekten av tre menn.

Praktisk talt samme dag som takplatene var montert på første del av bygget, begynte maskinmontasjen. Siden gikk det hånd i hånd med bygningsmontasje, maskinmon-

tasje, muring, pussing og snekring, maling og meget, meget annet helt til bygget var ferdig og maskinene kunne settes i gang.

På tross av alle de interesser som støtte opp mot hverandre på denne sammentrengte byggeplassen, gikk det hele nokså knirkefritt, og det var vel ikke minst takket være den smidighet som ble vist fra alle hold at nybygget kunne avleveres og anlegget startes opp praktisk talt etter planen.

Aasmund Tveiten.

Her blir tømmeret sortert.

FULL DRIFT VED DET NYE RENSERIET

Det nye renseriet er forlengst tatt i bruk.

— Vi startet driften mandag den 11. november om morgenen, — forteller planleggings-sjef Per Bjørnson. — Transportøren ved det gamle renseriet som skulle overføres til det nye, ble kuttet lørdag 9. Dermed kuttet vi bokstavelig talt alle broer bak oss. De 48 timene fra lørdag til mandag morgen var avsatt til montasje og justering. Montasjen ble ferdig ved 23-tiden søndag kveld og dermed ble natt til mandag benyttet til justeringen. Da mannskapene kom mandag morgen, ble så den regulære kjøringen satt i gang.

Hele den første uken hadde vi mye trouble både med det ene og det andre. På grunn av forskjellige vanskeligheter ble det i 14 dager kjørt med tre skift. Men fra mandag 25. gikk vi over på normal drift med to skift pr. døgn.

Det må absolutt kunne sies at vi nå har overvunnet de maskinelle problemene vi hadde ved igangkjøringen og at mannskapene i løpet av de 14 dagene har vunnet erfaring som gjør det mulig å utnytte

Et glimt av nedleggingsbordet og kappverket hvor tømmeret blir tatt inn.

maskineriet. Det gjenstår imidlertid ennå å gjøre diverse endringer og å bedre og lette forholdene. Det kan derfor kanskje gå ennå en måned eller to før renseriet er i den stand vi vil ha det.

Hele tømmerbehandlingen ved Hunsfos er i dag en helt annen enn den var tidligere, da vi tok inn mer enn halvparten av tømmeret i form av ferdig kappet kubb fra Ålefjær. Nå tas alt inn i hel lengde.

Rent kapasitetsmessig synes maskineriet å oppfylle de forventninger som stilles til det, uten at vi dermed på dette tidspunkt vil ha sagt at vi ennå har målt hvilke maksimale

mengder tømmer vi kan behandle i det nye renseriet, sier planleggings-sjefen.

Vedlikeholdsassistent

Tønnes Sindland begynte 12. desember i stillingen som assistent for verkstedingeniør Voreland.

Tønnes Sindland er uteksaminert fra maskinlinjen ved Horten Tekniske Skole, og har tidligere bl. a. vært ansatt ved Fiskaa Verk, Mosjøen Aluminium A/S og Norsk Kjetting-industri A/S, hvor han var driftstekniker.

I den første tid etter ansettelsen ved Hunsfos vil Sindland's hovedoppgave bli en ajourføring og videre utvikling av vårt maskinkartotek med henblikk på et rasjonelt reservedelshold, og på noe lengre sikt et mer systematisk vedlikehold.

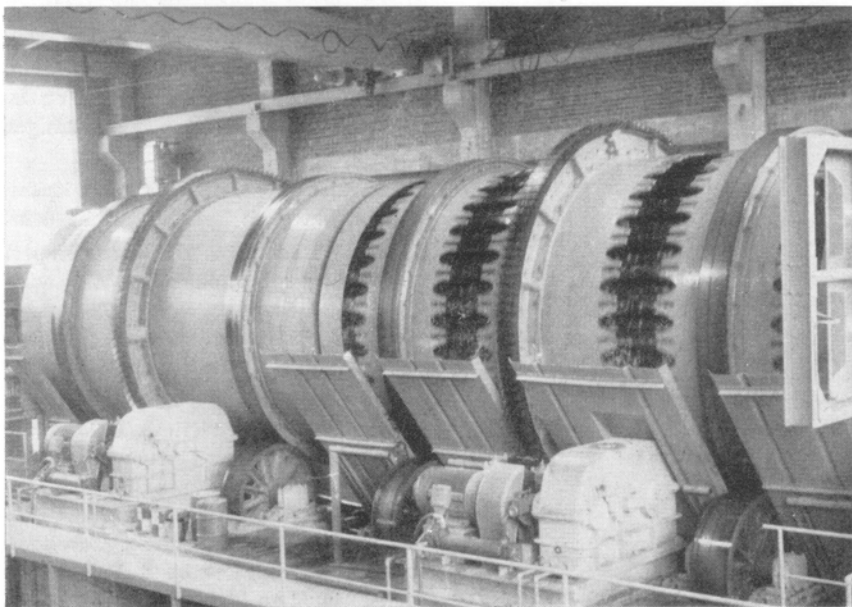
Det er forutsetningen at han skal gå inn i verkstedsledelsen når verksmester Jortveit går av for aldersgrensen.

Innehaveren av et artistbyrå fikk besøk av en kjempe som medbrakte en stor stein, en kuffert og en hammer.

— Mitt trick er helt sensasjonelt, jeg legger steinen på hodet og slår med hammeren så hardt at steinen faller ned i småstykker.

— Ja, det høres flott, sa innehaveren, men hva med den svære kufferten?

— Nåja, den, sa artisten, — den er til Globoid!

Barketrommelen.

GODT ARBEIDSÅR FOR HUNSFOS BEDRIFTSIDRETTSLAG

Optimisme og fremgang preget årsmøtet

Bedriftsidrettslaget holdt sin 17. generalforsamling i Velferdslokalet tirsdag 12. november.

Ca. 20 stk. hadde møtt fram, da formannen, Elias Omdal, ønsket velkommen. Deretter ble Bjarne Grundetjern valgt til dirigent og Helge Nordhagen til referent.

Første post på programmet var årsberetning som ble lest av sekretæren, Bjarne Grundetjern. Av denne gikk det fram at året som var gått fortsatt viser at Hunsfos hevder seg godt innen bedriftsidretten. Som vanlig er det innen ski-idretten vi hevder oss sterkest, men også i terrengløp, stafetter og skyting, kan vi i året som gikk vise tilbake på fine resultater. Spesielt hyggelig var den kraftige innsatsen fotballaget gjorde ved å vinne 2. divisjon. Fra våren rykker laget opp i 1. divisjon.

Årsberetningen ble vedtatt uten kommentarer. Regnskapet ble referert av Bjarne Grundetjern. Det viser at klubbens økonomi ikke er den beste. Det ble i denne anledning vedtatt at fotballspillerne skal betale sine fotballstøvler selv.

Valg på hovedstyret ga følgende resultat:

Elias Omdal, formann.

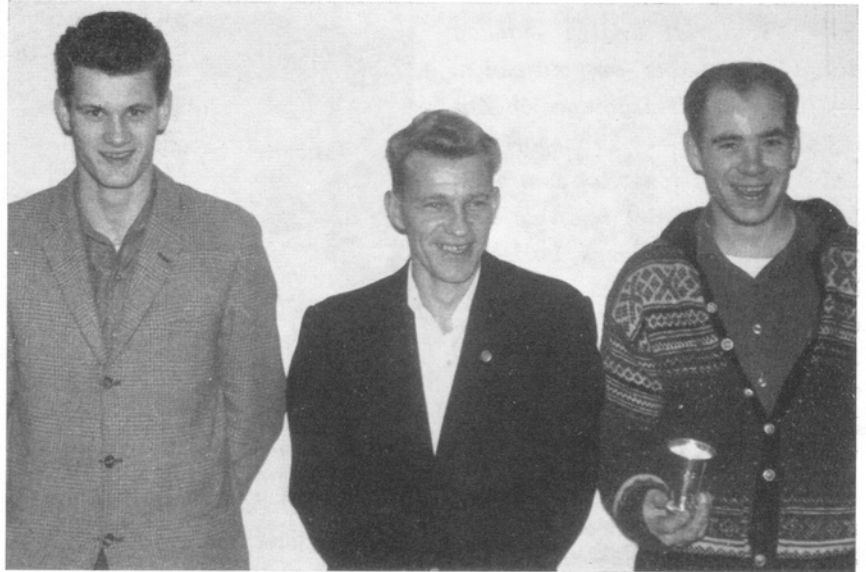
Kåre Rødal, viseformann.

Oddvar Robstad, kasserer.

Bjarne Grundetjern, sekretær.

Revisor: T. A. Kvanvig.

Særutvalgene fikk følgende sammensetning:

Formannen i fotballgruppen, Kjell Gundersen, flankert av Ole J. Tharaldsen (t. v.) og Roald Tønnessen med pokalen.

Langrennsutvalget: H. Nordhagen, formann. G. Grundetjern, A. Renstrøm, Kr. Tharaldsen, H. Larsen, R. Bergkvist.

Hoppvalget: A. Ormshammer, formann. B. Omdal, K. Gundersen, S. Bakken, F. Lund, K. Olsen.

Terreng og fri-idrett: K. Rødal, formann. H. Nordhagen, T. Olsen, S. Hauglund.

Fotballutvalg: K. Gundersen, formann. A. Kløvfjell, A. Larsen, A. Ormshammer, A. Hodnemyr, G. Johnsen.

Skyting: G. Gundersen, formann. E. Omdal.

Svømming: O. Madsen, formann.

Mosjonsparti: G. Petersen, form. A. Johansen.

Representanter til kretstinget 4/12: Helge Nordhagen, Gunnar Grundetjern og Bjarne Grundetjern.

Reserve: Gerhard.

Etter at valgene var unnagjort ble der vist film ved Ludvig Lie. Først fikk vi se to flotte lydfilmer, cupfinalen på Wembley Stadion og «Verdens beste skiløpere» av Thorleif Schjelderup. Lie hadde tatt to filmer, en fra forskjellige fotballkamper bedriftslaget hadde spilt, og en fra det nye feriestedet fagforeningen har kjøpt på Vesøy.

Så ble der servert kaffe og kaker, og praten gikk livlig rundt bordene.

Etter kaffen ble der foretatt premieutdeling for skyting, og våre beste målskorere, Roald Tønnessen og Ole J. Tharaldsen, ble påskjønet for sine prestasjoner på fotballbanen.

Under eventuelt til slutt, kom der forslag fra Aimar Larsen om at bedriftsidretten burde ta opp vektløfting og tautrekking. Gunnar Grundetjern kritiserte at det forekommer at arrangører bare deler deltakerne inn i to klasser, under og over 35 år.

Finn Lund (t. b.) mottar premie for deltagelse i skytekonkurranse av Bjarne Grundetjern.

VERNEARBEIDET

Det har i mange år vært drevet vernearbeid ved vår bedrift. Vi opprettet på et meget tidlig tidspunkt et Helse- og Verneutvalg, hvor ikke minst veteranen Nils Voreland i samarbeid med bedriftslege, bedriftsøster og utvalgets øvrige medlemmer la ned et verdifullt arbeid.

Men utviklingen går videre, og vi har funnet det nødvendig å reorganisere vernearbeidet for å oppnå den størst mulige effekt. Et av midlene i så måte er å trekke et langt større antall av de ansatte inn i aktivt vernearbeid. Det er derfor valgt verneombud i hver avdeling og på hvert skift, og disse skal i samarbeid med arbeidslederen i avdelingen ta seg av de daglige sikkerhetsspørsmål.

Videre har bedriften utpekt varmeingeniør Y. Hjelm Johansen til verneleder. Han skal fungere som form. i Verneutvalget, som har fått ny sammensetning. Foruten vernelederen skal det bestå av hovedverneombudet (valgt av og blant verneombudene), bedriftslegen, en representant for arbeidslederne samt personalsjefen. Sistnevnte fungerer som utvalgets sekretær. Videre vil bedriftsøster bli trukket sterkt inn i utvalgets virksomhet.

Vernearbeidet er noe som vedrører oss alle, og noe vi alle vil ha glede

og utbytte av, dersom vi går inn for et sunt og riktig arbeid på dette felt. I første rekke er hensikten med vernearbeidet å forebygge ulykker og helseskader. En konsekvens av vernearbeidet vil dessuten bli større trivsel på arbeidsplassen. Alt dette er ting som vel alle er inter-

essert i, og vi håper derfor at alle vil gjøre en aktiv innsats i vernearbeidet.

Hvorledes skjer så det? Vel, det skjer på en rekke områder, men en side av saken er spesielt verd å understreke. — Vi husker alle den gamle, gode karrikaturen av damen som spaserer på gaten, sklir på et bananskall og brekker begge beina. Den beste innsats vi alle kan gjøre er å fjerne det som bananskallet representerer i denne lille historie, nemlig det farlige forhold som er resultatet av slurv og uorden. Med andre ord er det viktigste element i et effektivt vernearbeid det enkle at man holder det rent og ordentlig rundt seg, ikke bare på en egen arbeidsplass, men overalt hvor man måtte støte på uorden.

Av de forskjellige ulykkesårsaker er utvilsomt brann den farligste, og den som har størst personlige og økonomiske konsekvenser. Og vi vet, eller bør vite, at orden og renhold også i denne henseende er det mest effektive forebyggende middel. Vi behøver her neppe peke på i hvilken grad den personlige trivsel er avhengig av det samme.

Som et ledd i vernearbeidet vil vi forøvrig her minne om de nye hvitmalt skapene som er kommet opp på strategiske steder i bedriften, og

Årsmosedeltagerne hygger seg rundt kaffebordene.

Det ble vedtatt å stille med et lag i 1. divisjon og et lag i 2. divisjon i neste års fotballserie. Likeledes ble det vedtatt å kjøpe inn en del nye fotballbukser.

For å bedre på økonomien, ble det vedtatt at fotballgruppen skulle gå

i gang med et medlemslotteri over nyttår.

I forbindelse med fotballtreningen, ble det også satt fram forslag om å anskaffe plastikknett, og å forsøke å sette Kvivollen i bedre stand.

Møtet ble avsluttet omkring 22.30.
BG.

Forts. side 19.

70 år.

Elektriker Magne Winger fyller 70 år 10. mars. Han begynte ved Hunsfos Fabrikker 15. oktober 1915, — hadde før den tid vært mekaniker og elektriker ved

Norsk Hydro. Winger mottok Norges Vel's medalje for lang og tro tjeneste i 1952. Han har deltatt mye i organisasjonsarbeid og har vært med i formannskap og kommunestyret i Vennesla. Vi ønsker ham alt godt, når han nå blir pensjonist og skal nyte sitt otium.

*

70 år.

Sverre Nysten fyller 70 år 13. februar og skal følgelig snart slutte ved Hunsfos Fabrikker, dit han første gang kom i 1915 — da var han med og bygde

den gamle 3-eren. Senere begynte han i cellulosefabrikken — 22. mai 1923 — og siden har han vært ved bedriften bortsett fra en kortere periode. For lang og tro tjeneste fikk han derfor i 1958 Norges Vel's medalje. Nysten er opprinnelig telemarking, men han har gjort vendøl av seg. Her har han slått seg ned, og her har han hus og hage å stelle, så han får nok tiden til å gå, når han slutter seg til pensjonistenes rekker.

!

Ved en beklagelig feil kom vi i forrige nummer til å gjøre Ferdinand Lie fem år for gammel. Det var selvsagt 60 år han fylte 22. september, ikke 65 som skrevet stod. Vi ber om unnskyldning og håper at Lie ikke føler seg eldre enn han virkelig er, selv om altså trykkfeilsnissen spilte både ham og oss et stygt puss.

75 år.

Pensjonist Gunvald Baardsen fyller 75 år 21. februar. Han begynte ved Hunsfos Fabrikker 23. mai 1918, fikk Norges Vel's medalje i 1952 og ble pensjonert

fra 29. mars 1958. Gunvald Baardsen var generatorpasser, men også en tid i hollenderiet.

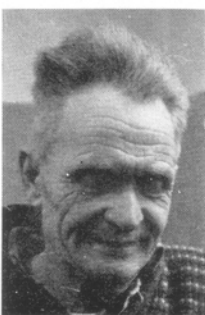
*

65 år.

Tønnes Bruvfjell fyller 65 år 11. februar.

Han kom til Hunsfos 13. april 1922 etter å ha vært på sjøen noen år og ved Vigelands Brug en tid. Bruvfjell fikk Norges Vel's medalje i 1958. Han har ilagt seg store fortjenester innen organisasjonsarbeidet og har innehatt vervet både som formann, nestformann, sekretær og styremedlem innen Hunsfos Arbeiderforening. Han var også formann i byggekomiten for Hunsfosheimen.

*

60 år.

Arne Johan Stølen fyller 65 år 22. desember. Han begynte ved Hunsfos Fabrikker 19. mai 1955 etter tidligere å ha vært smed ved Norges Statsbæ-

ner. Stølen var først 5 år ved saksa, men har nå rengjøringsarbeid ved PM 1 og 2.

*

65 år.

Edvin Berg i verkstedet blir 65 år 5. januar. Han begynte ved Hunsfos Fabrikker 4. september 1961 etter tidligere å ha vært ved Kalvild Træsliberi.

95 år.

En av de eldste i Vennesla, Ole Knudsen fylte 95 år 18. november. — Han kom til Hunsfos Fabrikker som merkegutt 5. mai 1889, bare tre år etter at det nye

selskapet var dannet. Helt til borti mot 1930 reiste Knutsen rundt og merket tømmer for Hunsfos. Han sluttet i 1936. I 1939 ble han dekorert med Norges Vel's medalje.

Vi sender ham vår hilsen.

*

70 år.

Bjarne Nordhagen i rammesnekkeriet blir

70 år 2. januar og går følgelig over i pensjonistenes rekker. — Han er opprinnelig fra Oslo. Nordhagen begynte ved Hunsfos Fabrikker 30. november 1919, først i kollergangen, men gikk like etter over til saga. Før dette var han en tid til sjøs. Nordhagen fikk Norges Vel's medalje i 1952.

*

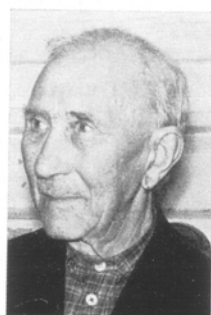
60 år.

Aanen Karl sen på taubanen blir 60 år 6. februar. Han begynte ved Hunsfos 5. mai 1919 i Alefjær, men kom over til selve fabrikk i 1939. Han hadde småjobber for Hunsfos allerede da taubanen ble bygd, men kom inn som fast det året han ble konfirmert. Karl sen fikk Norges Vel's medalje i 1952.

*

60 år.

Ommund Rosseland i verkstedet blir 60 år 14. februar. Han begynte ved Hunsfos Fabrikker 26. juli 1955.

Kjenner De Dem igjen?

Det skjer stadig store forandringer på Hunsfos. Det er ikke minst hosstående to bilder bevis for. De er tatt fra noenlunde samme plass med bare noen få års mellomrom. Der hvor snarveien kom ned og fagre, lyse bjerker vokste, går i dag jernbanesporene. En må nesten være lokalkjent for å kjenne seg igjen.

Disse problemene er sakset fra Aftenposten. I kommentarene heter det at problemer på 6 kort er svært enkle å løse og at en god spiller bør klare disse på et par minutter. Well?

I.

♠ —	♠ 9.
♥ E.	♥ 4.
♦ E. 4.	♦ D. 10. 9. 8.
♣ E. 7. 2.	♣ —
♠ E. K.	♠ 3. 2.
♥ 3.	♥ 2.
♦ 7.	♦ K. Kn.
♣ K. Kn.	♣ 3.

Hjerter er trumf. Sør ut og N/S skal ha 5 stikk.

II.

♠ E.	♠ —
♥ —	♥ K. Kn.
♦ E. 7. 4. 3.	♦ K. D. 8.
♣ K.	♣ 9.
♠ Kn. 9. 8. 7. 2.	♠ D. 10.
♥ —	♥ E. D.
♦ —	♦ 6.
♣ D.	♣ 2.

Grand. Sør ut og N/S skal ha 5 stikk.

Løsning side 18.

50 år.

Gustav Andreassen, hjelpeglitter ved PM 1-2, fyller 50 år 15. desember. Han begynte ved Hunsfos Fabrikker 21. august 1955.

*

Thomas Undeland i Transporten, som begynte ved Hunsfos Fabrikker 4. oktober 1949, blir 50 år 6. februar 1964.

*

Olav Bjørkholt på diskullloftet blir 50 år 23. desember. Han begynte ved Hunsfos Fabrikker 20. juli 1955.

Visste De det?

1. Er komse et lappisk ord?
2. Bergenserne kalte tyskerne på Bryggen garper. Et tysk ord?
3. Hva betyr egentlig ordet batteri?
4. Når skriver Nordisk Råd seg fra?
5. Hvem er Rudolf Stein?
6. Hvor har vi fått ordet amok fra?
7. Hva betyr ludo?

Svar side 20.

En mann kom inn på badeanstalten og kjøpte en billett til varmt karbad. De gjør ham oppmerksom på, at hvis han kjøper 6 billetter, vil han få moderasjon.

— Ja takk, sa mannen, — men garanterer De at jeg lever i 6 år til?

Rift om Funksjonærforeningens hytte

Atskillig utført på dugnad i sommer

Elin Hamre demonstrerer at kvinner selv stod opp — —

— Det har vært bra besøk på Funksjonærforeningens feriested — Melkevika i Harkamark i sommermånedene — forteller formannen, Alf Melling. — På forsommeren ble det utført endel dugnadsarbeid der borte. Vi var av gårde tre ganger, den ene gangen var vi en 25 stykker, og da ble det gjort ganske mye. Blant annet er det blitt ryddet vei, for det har vært litt vondt å ta seg fram fra der hvor bilveien slutter. Det er sprengt vekk litt fjell, og vi har fått brønn.

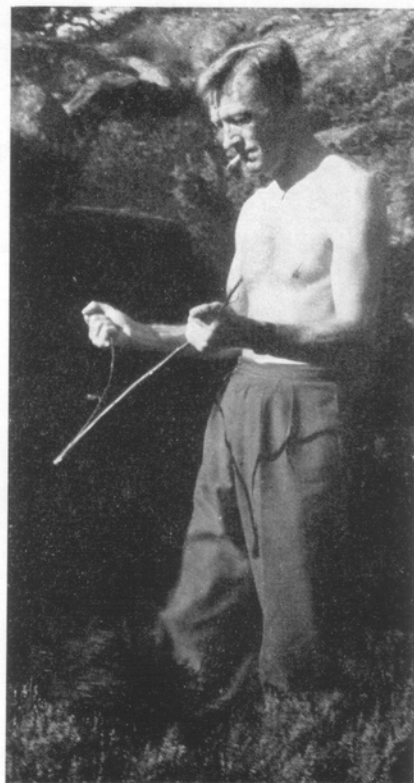
Endel av deltagerne i dugnaden tar en pust i bakken utenfor hytta.

Kommunen holder for øvrig på å bygge vei, og når den blir klar, blir det bare 3—400 meter å gå, mot tidligere ca. en kilometer. Området er målt opp. Det er på mellom 9 og 10 mål. Foreningen har anskaffet en 14 fots pram til hytta. Den fikk vi litt sent, så vi hadde liten glede av den i år. Men nå er den preparert og satt inn, slik at den i alt vesentlig skulle være klar til neste sommer.

Etterspørselen etter hytta har vært så stor at en har måttet foreta loddtrekning hver helg. Det er således et avgjort behov for flere hytter, sier Melling, som eller opplyser at Hunsfos Funksjonærforening i dag teller ca. 120 medlemmer.

Hannås og Sandøy i gang med oppmåling, mens Hjelm Johansen og Eyvind Løvland trakterer boremaskinen.

*— Fins det vann her tro?
Håkon Tranberg med ønskevisten.*

Det må legges stor vekt på opplæringen

OG VI MÅ ALLTID RETTE SØKELYSET MOT VÅR INTERNE BEDRIFTSORGANISASJON

Direktør Jarlsby om aktuelle spørsmål ved Hunsfos

Det er nå gått tre kvart år siden sivilingeniør Trygve R. Jarlsby tiltrådte sin stilling som teknisk direktør ved Hunsfos Fabrikker. Selv om bedriften på ingen måte var ham fremmed, er det gjerne slik at en som kommer ny til en plass, ser med andre øyne på saker og ting enn den som gjennom lengre tidsrom har hatt sin daglige gang der. — Det er derfor i et nyttårsintervju naturlig å spørre direktør Jarlsby om hvilket inntrykk han har fått av sin nye arbeidsplass.

— Til det vil jeg svare at mine inntrykk er i god overensstemmelse med det jeg hadde ventet, svarer direktøren. Store prosjekter står foran sin løsning og andre vil komme, oppgaver som vil kreve såvel kløkt som kapital, planer som må realiseres for at Hunsfos skal bli den fullt ut moderne og konkurransedyktige bedrift som er målet. Vi er bl. a. i ferd med å forbedre vår teknikk på tømmerstammen, for å nevne et felt. Her må vi etter hvert prøve å tilstrebe et system hvorved transporten inn av råstoff synkroniseres med forbruket. Dette ikke bare for å spare penger, men også ut fra kvalitative årsaker.

Ved ekstern hjelp er vi i ferd med å analysere enkelte sider av vår virksomhet. Denne kartleggingen har allerede avdekket svakheter i våre rutiner og sambandslinjer, hvilket bl. a. allerede har ført til nødvendige organisasjonsmessige tiltak. Andre prosessuelle og driftstekniske inngrep vil opplagt bli gjennomført i tiden som kommer.

— Det skal ansettes opplæringsleder?

— Ja, det anser jeg for en meget viktig sak. Vi vil legge stor vekt på opplæringen og vil her følge to klare hovedlinjer. Den ene går ut på ren jobbtrening på de forskjellige arbeidsplasser, og den andre er rent generell bedriftsøkonomisk kunnskapstilførelse for høyere funksjonærer. — Som et ledd i dette vil ansettelsesrutinene bli noe endret. Det Hunsfos Fabrikker her vil gjøre, blir synkronisert med det trefordlingsindustrien i alminnelighet foretar på opplæringsfronten.

Vi må alltid ha søkelyset rettet mot vår interne bedriftsorganisasjon. Det er det redskap som bl. a. skal kanalisere impulsene for den daglig løpende virksomhet. Vi må være på vakt overfor tiltak som passifiserer en effektiv linjeorganisasjon. Gjennom denne skal det nemlig være klar forbindelse til og fra alle ansatte i bedriften.

— Forholdet mellom ledelsen og de ansatte?

— Det bygger på absolutt og gjensidig tillit. Her kommer begrepet respekt inn i bildet. Her siktes det ikke til dette med å tilstrebe respekt for den enkelte person, men for den enkeltes evne til å fylle sin stilling. Det må herske respekt for at det tilligger personer i enkelte stillinger å treffe avgjørelser. Hvis en bedriftsleder ikke selv kan etablere den virkelig positive respekt, kan han like godt pakke sammen.

— Når de pågående byggeprosjekter er gjennomført, hva blir så neste etappe?

— Hva eksteriøre og høyst synlige anlegg angår, bør et nytt og tidsmessig laboratorium bygges, og verkstedet må utvides. Men dette er foreløpig på plan-stadiet.

Laboratoriet planlegges med sikte på at det skal bygges over PM 5, mens nåværende verksted nok blir forlenget, slik at det også kan bli plass til et rekvisitalager.

— En syvende papirmaskin?

— Jeg anser det ikke for umulig at en slik vil komme innen 1970. Men det er ikke et dagsaktuelt spørsmål. For øyeblikket er det jo overproduksjon av papir i verden, men prognosen går ut på en sterk forbruksøkning fremover. Det regnes med at papirforbruket i verden i løpet av fem års tid vil øke med bortimot 40 prosent fra 160 til 220 millioner tonn. Dette vil opplagt også komme Hunsfos Fabrikker til gode. De vanskeligheter en har vært inne i, regnes derfor å være av forbigående art. Vi har jo sloppet relativt lett fra det når det gjelder kvantiteten, men verre har det vært, når det gjelder prisene på det papiret som selges. Utsiktene for den nærmeste fremtid må likevel sies å være bedre enn de har vært, sier direktør Jarlsby til slutt, samtidig som han benytter anledningen til gjennom «Hunsfosposten» å ønske alle ansatte og deres familier en riktig god jul og et godt nytt år.

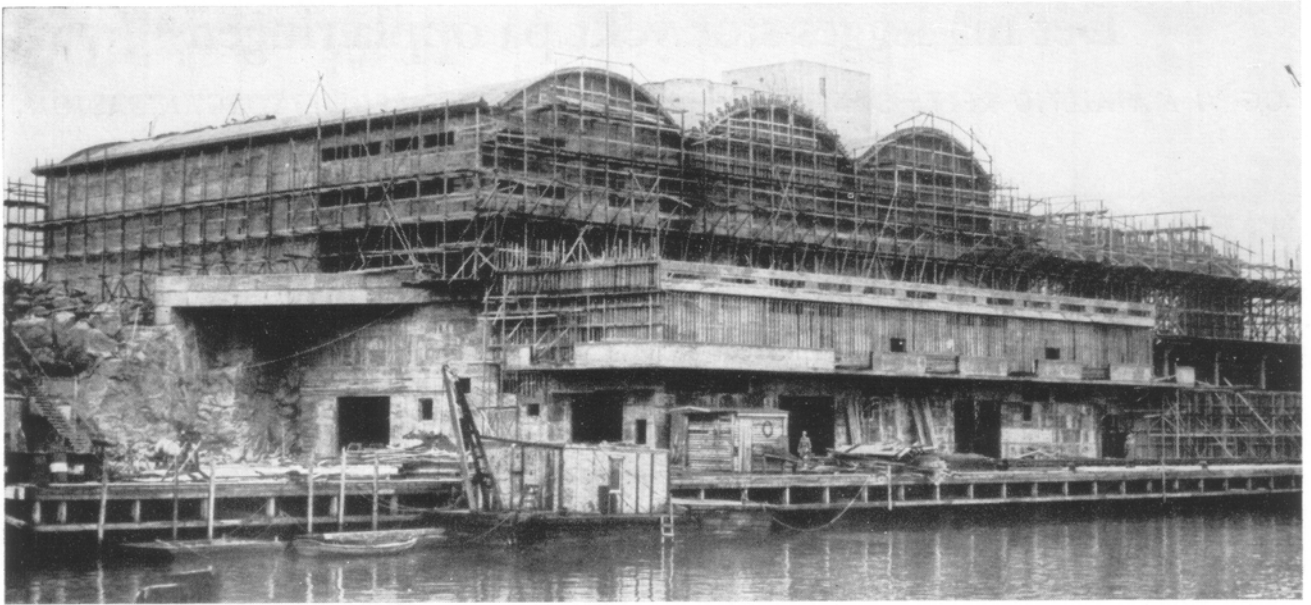
— Du bestefar, hva kommer det av at håret ditt er hvitt og skjegget svart?

— Jo, skjegget er 20 år yngre.

BLODGIVERE

Sentralsykehuset i Kristiansand har stort behov for blodgivere, og har ønsket å få rette en henstilling til de ansatte ved Hunsfos om å vurdere hvorvidt de kunne tenke seg å stille seg til disposisjon.

Henstillingen anbefales på det varmeste. De som er villige til å være blodgivere bes sette seg i forbindelse med søster Jorunn, Sentralsykehuselets laboratorium, tlf. 2 14 90, evt. med overlegen ved samme avdeling. Sykehuset betaler kr. 35.00 pr. gang man gir blod.

De tre første hvelv ferdig støpt. Da høststormene herjet som verst og kastet småbåter nesten over moloen, var første hvelv akkurat ferdig forskalt. Det så en tid stygt ut, men heldigvis holdt det.

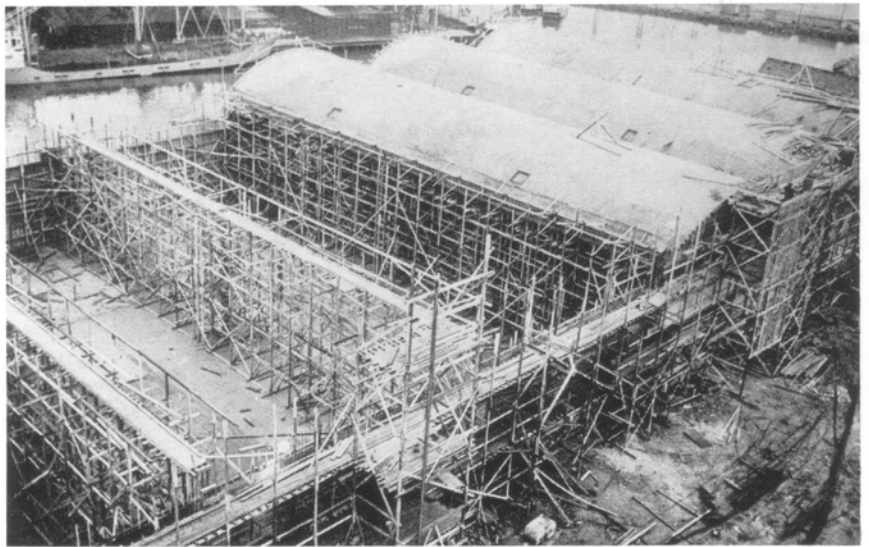
Papirlageret på Lagmannsholmen tar form

Fremdriften har gått etter planen. Halvparten av bygget er nå ferdig støpt, og arbeidene på resten er i gang.

På grunn av den store takhøyde er det ikke brukt konvensjonelle forskallingsstillaser under hvelvene. Hele hvelvforskallingen hviler på et rørstillas som ble montert under de to første hvelv og siden flyttet fra hvelv til hvelv etter som arbeidet skred fram.

Flytting av stillaset skjer ved at vertikalseksjoner av det rulles på hjul. For å komme gjennom trestillasene som bærer randdragerne for hvert hvelv, må skråstiverne i et felt kuttes mens flyttingen pågår.

Grunnen til at det brukes særskilt trestillas under randdragerne, er den at disse ikke er selvbærende før de er forspent. Forspenningen vil foregå kun i to etapper da det må spesialister helt fra Oslo til å utføre dette arbeidet. Randdragerne for de tre første hvelv vil bli forspent i løpet av desember måned.

De tre første hvelvene sett fra toppen av Agder Kjøpelags silo. Forskallingen er akkurat ferdig, og plassen under hvelvene ryddes for å gi plass til rørstillasene.

SMÅ SMIL

— Jens, sier lærerinnen strengt, nå er du skitten i ansiktet igjen. Hva ville du si hvis jeg kom på skolen uten å ha vasket meg?

— Ingenting. Jeg er altfor høflig til å komme med bemerkninger om slikt.

*

— Jeg begynner å bli urolig for min sønn, sa damen som oppsøkte en psykiater. Han er så glad i å bake leirekaker.

— Det er da helt normalt, sa psykiateren.

— Sier De det? sa damen. — Tenk, så glad hans kone skal bli når jeg forteller henne det.

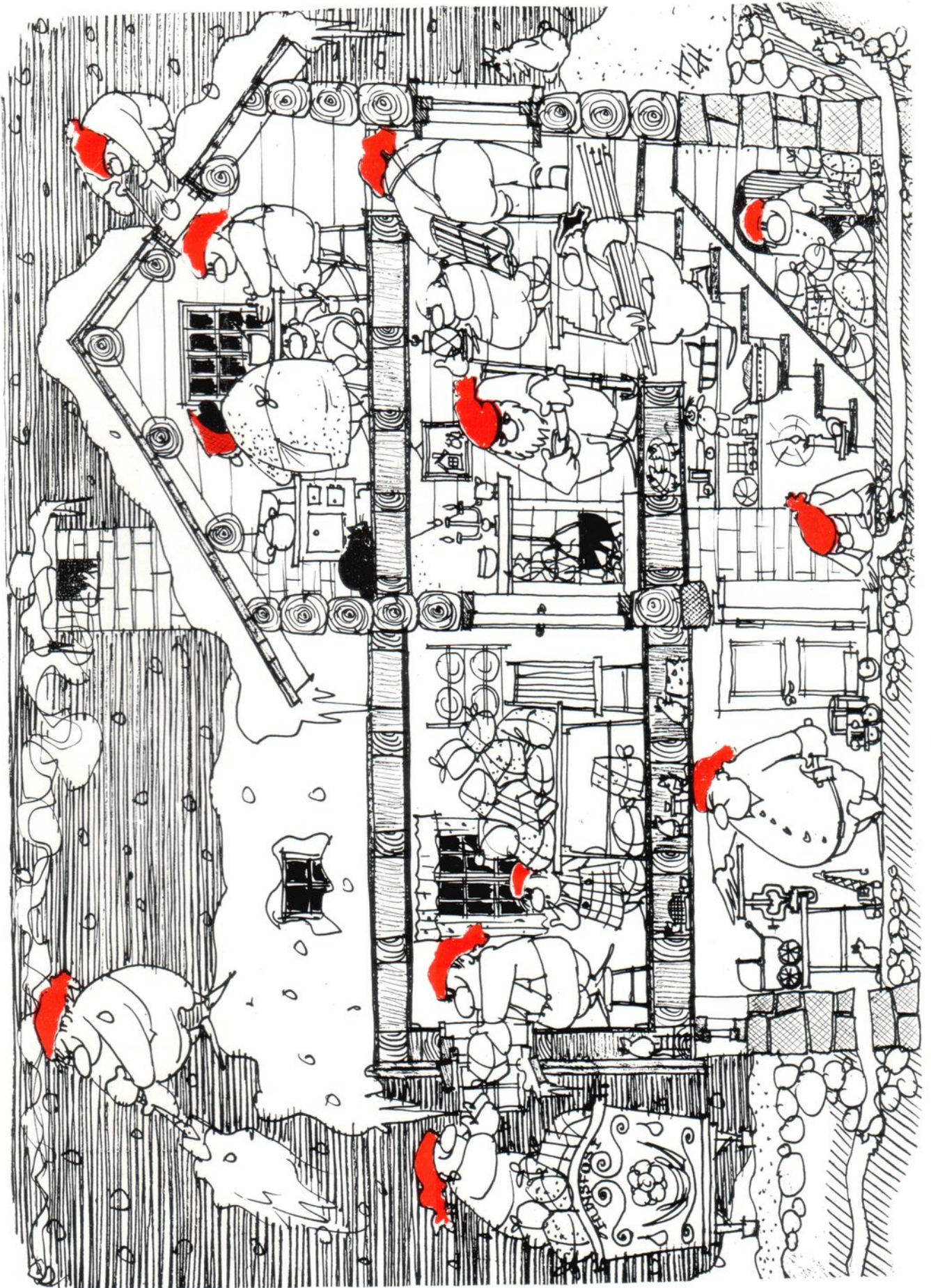
*

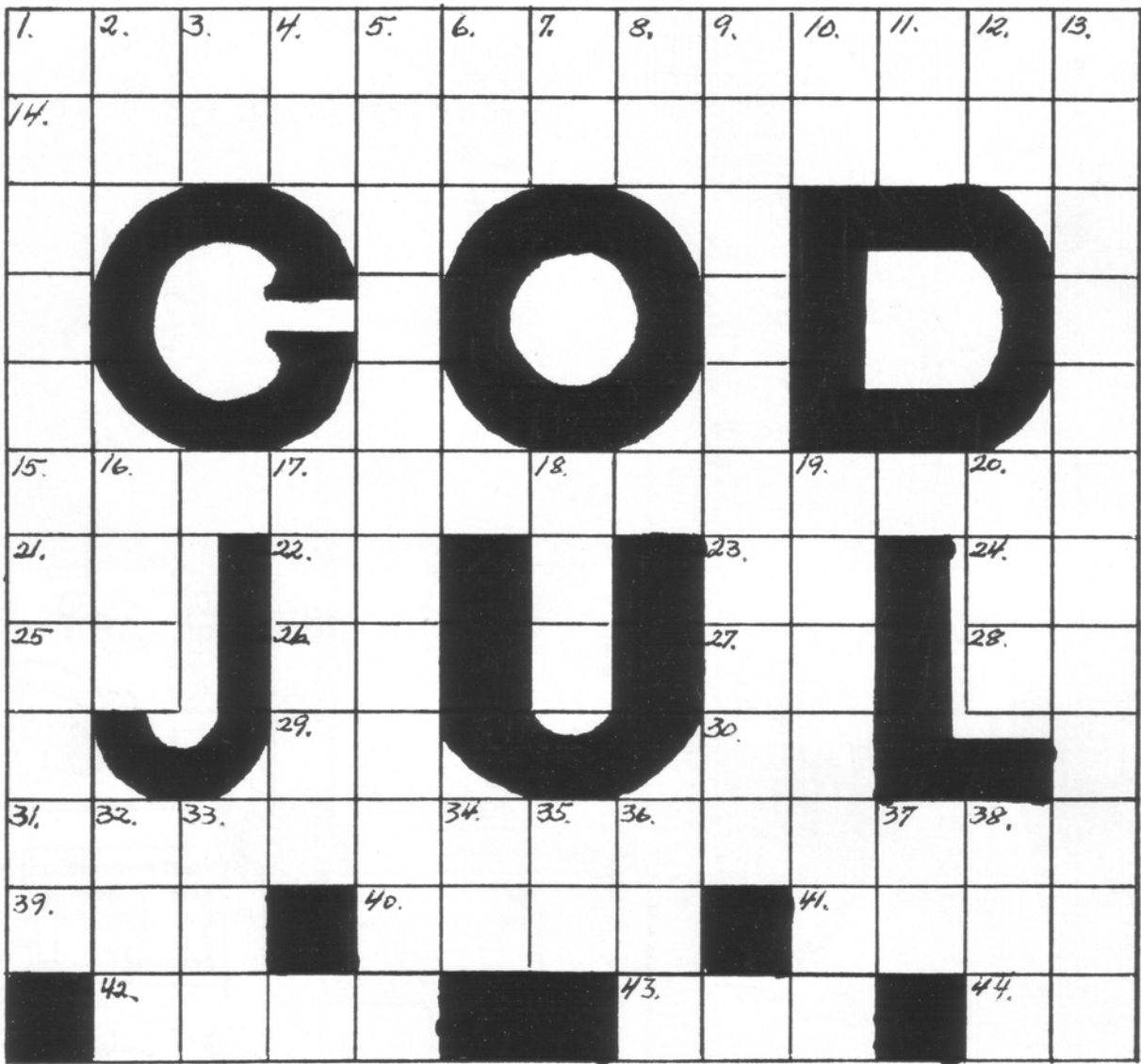
— Nå skal vi lære å bøye verberne, sa læreren. Hvilken tid er «gutten ga»?

— Imperfektum.

— Det er riktig. Og hvis jeg sier at din far har penger, hvilken tid er det?

— Fredag.

Hunfospostens julekryssord

VANNRETT

1. Gleder barna seg til.
14.sten, ivaretar Norges interesse i utlandet.
15. Reiser juletreet ved Herredshuset
21. I retten.
22. Månefase.
23. Sporte.
24. Som 21 vannrett.
25. Bokstav.
26. Like.
27. Nr. 14 og 16 i alfabetet.
28. Voks.
29. I februar.
30. Alfabetnaboer.
31.t, blandet med vann blir det vannglass.
39. Sprengstoff.
40. Gass.
41. I akutt.
42. Rebus (omvendt).

43. I error.
44. Like.

LODDRETT

1. På juletreet.
2. Retning.
3. Smile.
4. Tall.
5. Forarbeiding av trevirke.
6. Som 23 vannrett.
7. Tresort.
8. I nifs.
9. Innført i utskrivningsliste (omv.)
10. Svenske jernbaner.
11. Drikk.
12. Som 4 loddrett.
13. Stasjon på Sørlandsbanen.
16. Høystemt lyrisk dikt.
17. Guttenavn.
18. Like.
19. Topolet.

20. Like.
 32. Føle.
 33. Like.
 34. I uer.
 35. Slette.
 36. Nedbør.
 37. I ikke.
 38. Bare.
- Løsning side 16.

Fru Pettersen var innom en skoforretning og prøvde sko. Da hun hadde fått på seg det tiende paret, sa ekspeditrisen:

— Jeg er redd De blir nødt til å bestemme Dem for de skoene De har på nå.

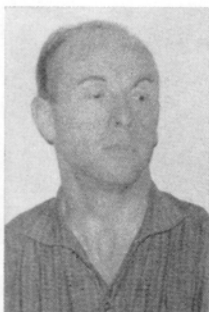
— Hvorfor det? sa fru Pettersen iltert.

— Jeg får dem ikke av igjen!

Idretten er verdifull

Sier Ludvig Holte som har bevart interessen for den selv om han er sluttet som aktiv

Tenke seg til at det alt er over 10 år siden at Ludvig Holte spilte på Vindbjarts førstelag. Og likevel er han ikke mer enn 40 år.

Ludvig som er ballepakker på Hunsfos, kom som gutter flest tidlig i berøring med fotballsporten. — Han var før krigen med i Vennesla AIL og spilte med på A-laget fra 1945. Etter sammenslutning mellom de to idrettslagene i Vennesla kom han på førstelaget i Vindbjart, vekselvis som back og høyre wing. Men han ble også benyttet i center i et par kamper.

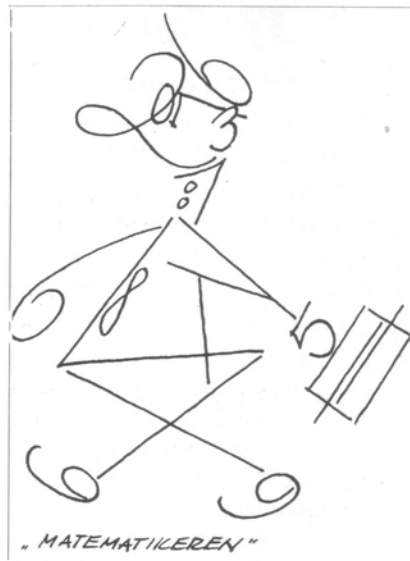
— Sesongen 1950 var vel den beste sesongen jeg var med på, — forteller Ludvig. — Da slo vi bl. a. Start 3—0 i en treningskamp. I cupen vant vi 2—0 over Flekkefjord i 1. kvalifiserende runde, spilte uavgjort i neste runde mot AIK Lund på Stadion og slo dem 2—1 i omkampen på Vennesla. I 1. ordinære runde vant vi 4—3 over Sørfjell

etter at eydehamnerne hadde ledet 3—0 en tid og 3—1 ved pause. I 2. runde tapte vi så 1—3 for Start etter en minnerik kamp.

Det ble mest fotball for Ludvig Holte, men han stiftet også bekjentskap med skisporten og var med som guttehopper før krigen. — Ellers har han vært med i bedrifts-stafettløp og spilt på Hunsfos' bedriftsfotballag.

I Vindbjart har han vært atskillig benyttet i administrasjonen, både i håndball og i fri-idrettsgruppen som han nå leder, og han har i tre år vært medlem av styret i Vest-Agder Fri-idrettskrets.

Etter at han selv ga opp idretten har avkommet overtatt. — Ludvig Holte har nemlig to flinke idrettsjenter, Randi i 1948-klassen og Ingebjørg i 1946-klassen. Begge er ivrige i fri-idrett og håndball og har gjort seg sterkt gjeldende i disse idretter. Således var begge i år med på hver sitt krets- og sørlandsmesterskap i fri-idrett. Randi har således alene ca. 40 krets- og SM-medaljer. Sønnen Svein som nå er 13 år, har imidlertid gått i farens

fotspor og valgt fotballen som hobby. Han spiller på småguttelaget i Vindbjart.

— Jo, la bare ungdommen drive idrett, det er noe av det beste den kan befatte seg med, sier Holte. — Jeg synes det er veldig bra at barna er interessert i idrett. Når det gjelder bedriftsidretten, så har den — når den blir drevet på rette måten — sin misjon som all annen idrett. Men det er jo delte meninger om det også, sier Holte, som ikke har til hensikt å vende idretten ryggen. Dertil er den for verdifull, sier han.

Børstevik

Det påstås at det er slik det fortoner seg når salgsavdelingen har fått en ordre.

Sjakk

EVANGSAMBIT

Spilt i sjakk-klubben «Stjernen»s
Evangsgambit-turnering 1955.

Hvit: Sort:

André Bjerke. Thormod Østeraas.

1. e2—e4 e7—e5
2. Sg1—f3 Sb8—c6
3. Lf1—c4 Lf8—c5
4. b2—b4

Disse trekk var obligatoriske i denne teoriturnering, som ble arrangert på initiativ av under- tegnede. Den innbragte atskil- lig materiale av betydning for Evangsgambitens teori.

4. Lc5xb4
5. c2—c3 Lb4—c5

I Anderssens og Morphy's dager da Evangsgambiten var «åpnin- genes dronning», var denne fort- settelse den vanligste. Morphy brakte den i miskreditt med et sterkt springertrekk (se neden- for), og 5) **La5** ble senere foretrukket. I vår tid har sovjet- spillere funnet en viktig for- sterkning for sort i Lc5-variant- en. I følge Pachmann er 5) .. **Le7** sorts beste fortsettelse, og han setter utropstegn etter det- te trekk. Men Keres setter spørsmålstegn — så omstridt er Evangsgambiten blant teoretiker- ne!

6. d2—d4

Det beste. Etter 6) 0—0, d6! 7) d4, Lb6! kommer man over i Lasker-forsvaret, hvor sort gir tilbake merbonden med bedre spill.

6. e5xd4
7. 0—0

En interessant mulighet, som aldri er blitt uttømmende ana- lysert er 7) cxd4, Lb4†, 8) Ld2 eller 8) Kf1 med forviklinger som antas å være gunstige for hvit.

7. d7—d6

7) **dx3** er meget risikabelt; bå- de med 8) Sxc3 og 8) Db3 får hvit kraftig angrep. Også 8) Lxf7†, Kxf7. 9) Dd5†, Kf8. 10) Dxc5†, De7. 11) Dxc3, Dxe4. 12) Lb2 gir gode sjanser (Euwe). Collijns «Lärobok» (1921) anbe- falder 7) **d3**, og hevder at sort står best etter 8) Sg5, Sh6. 9) Sxf7, Sxf7. 10) Lxf7†, Kxf7. 11) Dh5†, g6. 12) Dxc5, d6. 13)

1. J	2. U	3. L	4. E	5. T	6. R	7. E	8. F	9. E	10. S	11. T	12. E	13. N.
14. U	T	E	N	R	I	K	S	T	J	E	N	E
L	G		E	O		R	D		S			
E	G		F	O		E	D		L			
T	G		O	O		L	D		A			
15. R	16. O	17. T	18. A	19. R	20. Y	21. K	22. L	23. U	24. B	25. B	26. E	27. N
21. E	D	J		N	E	K	R		I	E		D
25. P	E	J		D	D	K	N		P	E		S
29. Y	J		O	L	J		N	O	L	V		
31. N	32. A	33. T	R	I	U	M	S	I	L	I	K	A
39. T	N	T	N		E	O	N	A		K	U	T
42. E		T	A	L	43. E		R	R	44. N		N.	

LØSNING PÅ HUNSFOSPOSTENS JULEKRYSSORD

Dd5†, Le6. 14) Dxd3, The8. 15) f4, Kg8. Men i partiet Dührsen Kramer (1930) kom hvit i for- del etter 16) Lb2, d5. 17) c4! så var den varianten ute av dansen!

8. c3 x d4 Lc5—b6

Evangsgambitens såkalte «nor- malstilling». Her følger Mor- phy's trekk:

9. Sb1—c3 Sg8—e7?

Hittil har vi beveget oss gjen- nom grundig kartlagt terreng; med sorts siste trekk er vi med et slag i det indre Amazonas. Dette springertrekk finnes over- hodet ikke kommentert i sjakk- litteraturen, ikke en gang i Bil- guers «Handbuch». Men det vi- ser seg å være en dårlig nyhet. Bedre var 9) **Sa5**, og best 9) **Lg4**. Etter 10) **Lb5** følger da den ovennevnte forsterk- ning for sort: 10) **Kf8**!

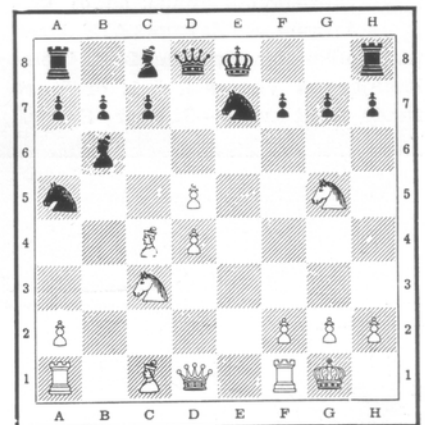
10. Sf3—g5!

Gjendrivelsen. Sort trakk vel Se7 for å få rokert fortest mul- lig. Men nå er det selvmord å rokere — det følger 11) Dh5.

10. d6—d5

Hva ellers? Etter 10) Lxd4 er 11) Lxf7† drepende.

11. e4 x d5 Sc6—a5

12. d5—d6! Sa5 x c4

Jeg hadde ventet 12) Dxd6, for sorts eneste sjanse er at hvit går seg vill i urskogen. Det kan følge: 13) Sxf7 (etter 13) Lxf7†, Kd8 har sort ennå motspill.) Dxd4 14) Sxh8, Sxc4. (14) **Dxc3**? 15) Lf7† og matt i neste trekk. 14) **Dx1**? 15) Lf7†, fulgt av 16) Txd1. 14) ... **Dxc4**. 15) Dh5†, g6. 16) Dxd7, og på 16) Dxc3 følger 17) Df7† med vinnende angrep.) 15) Dh5†, g6. 16) Dxd7, og hvits angrep blir uimotstaelig.

13. Dd1—a4† Se7—c6

14. Tf1—e1† Lc8—e6

15. Sg5 x e6 f7 x e6

På livets skyggeside i verdensbyen Paris

Om en opplevelse i barmhjertighetens tjeneste

Frk. Else Marie Jakobsen, som nå er ansatt ved kontoret på Hunsfos, har i en årrekke gjort tjeneste som kaptein i Frelsesarmen, bl. a. i utlandet. Her forteller hun om en opplevelse i Paris, hvor hun bodde i flere år.

Capitaine, Capitaine. Vi har fått en søster — hun heter Christine.

Det var Nicole som hadde funnet lokaldøren på klem og hadde våget seg inn for å fortelle meg nyheten.

— Tror du jeg kan gå og besøke din mor på hospitalet? spurte jeg og ventet spent på svaret, for nå var det januar og siden september hadde jeg forsøkt å komme i forbindelse med familien Bertolino.

Det var en torsdag ettermiddag i parken, løytnanten og jeg hadde lekt med noen av barna som kom til «søndagsskolen» vår og så plutselig stod Nicole der litt utenfor ringen med Alain og Yves, to smågutter på 4 og 6 år. De så og så, og da vi litt etter delte ut brød og sjokolade til barna til deres «Gouter» — ja da kunne vi ikke annet enn spørre om de også ville ha litt brød.

Og så hadde vi det gående. Torsdag etter torsdag kom Bertolino-barna igjen. Og ikke før var de to guttene kommet inn av døra før de satte seg på dørmatta og seilte over gulvet. Det er deilig nybonte gulver i Frankrike, og bedre sklibane kan neppe tenkes enn et slikt gulv, — særlig når man er fire år.

Så en torsdag var ikke barna der — og etter barnemøtet sendte jeg løytnanten av sted for å finne ut om moren var syk. Hun kom igjen nokså tafatt.

«Jeg fant fram til hotellet hvor Nicole bor, og fant fram til rommet også, men Madame Bertolino kom ut i gangen og sa at Yves ikke hadde sko, og da måtte Nicole være hjemme og passe. Ikke fikk jeg se barna — og ikke fikk jeg se leiligheten — og ikke fikk jeg noen prat med Madame.» — Så skuffet hun var — min unge assistent med sin sykepleierutdannelse og sin intense iver etter å hjelpe sine medmenesker.

Barna kom igjen — til jul fikk de hver sin varme genser, en pyjamas og et lektøy med på kjøpet — og nå var det januar. Jeg så på Nicole — og tenkte at nå hadde jeg sjanse til å tale med moren — på barselhjemmet. Bevæpnet med blomster dro jeg av gårde — men fant henne ikke. Så tilbake til hotellet. — Mine norske begreper om hotell var allerede temmelig reduserte, men mens jeg denne formiddagen i januar rotet meg opp en mørk baktrapp, forbi dører med hengelåser og halvlukte og illeluktende urinaler hadde jeg mest lyst til å flykte. Endelig, oppe i tredje etasje fant jeg en dør og kunne

høre Yves stemme innenfor. — Jeg banket, og Nicole åpnet.

«C'est la Capitaine — maman — og så smatt jeg innenfor. Rommet var 3×3 meter, det stod en bred seng der, et bord og to stoler, en slags kommode, et vaskevannsfat og en primus. Og der satt Madame Bertolino med barnet på fanget og gråt. «Hva skal det bli av meg og barna mine.» — «Hva skal det bli av oss. — Hvem kan hjelpe meg?»

Hennes barn — nå var det ti av dem — og de bodde alle på dette kottet uten vann og vask og uten komfyr. Hennes barn — Michel, den eldste gutten på 17 år, så mitt spesielle problem — piken på 16 — og så tripp-trapp ned til minstemann. Hennes barn, hvorav de seks eldste allerede hadde vært i hendene på politiet.

Arlette, piken på 16 som ble hentet i baren på hjørnet i en lekker luksusbil — og som ikke kom igjen før neste morgen.

Ti barn på knappe 9 m² — hva kunne vel en mors tårer hjelpe. — Ingen pike på 16 eller en ung mann på 17 ville glede seg til å komme hjem og legge seg hver kveld på en madrass på gulvet sammen med 6

Forts. side 20.

16. Te1 x e6† Ke8—d7

17. Da4 x c4 Sc6 x d4

Tillater tårnet å trenge inn på 7. rad, noe som straks avgjør partiet. Men heller ikke andre trekk kan redde sort.

18. Te6—e7† Kd7—c8

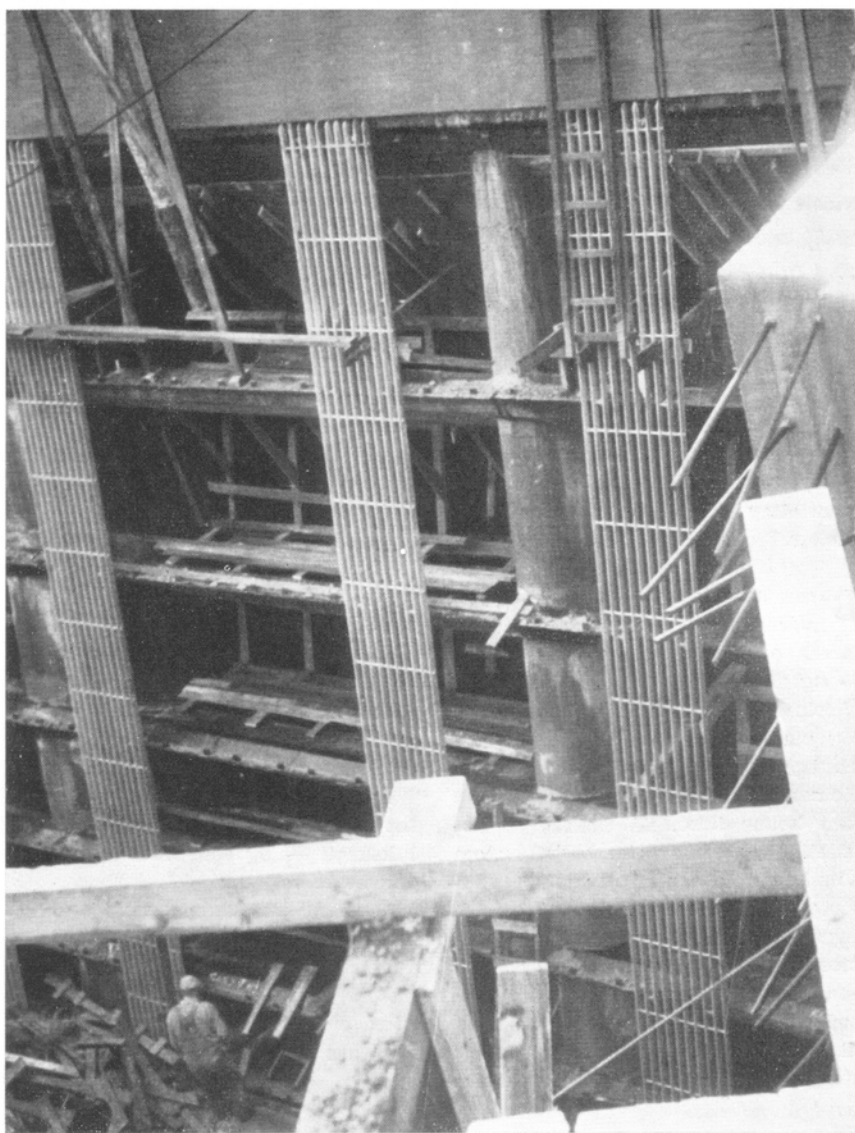
19. Lc1—f4 a7—a5

20. Ta1—e1 Th8—f8

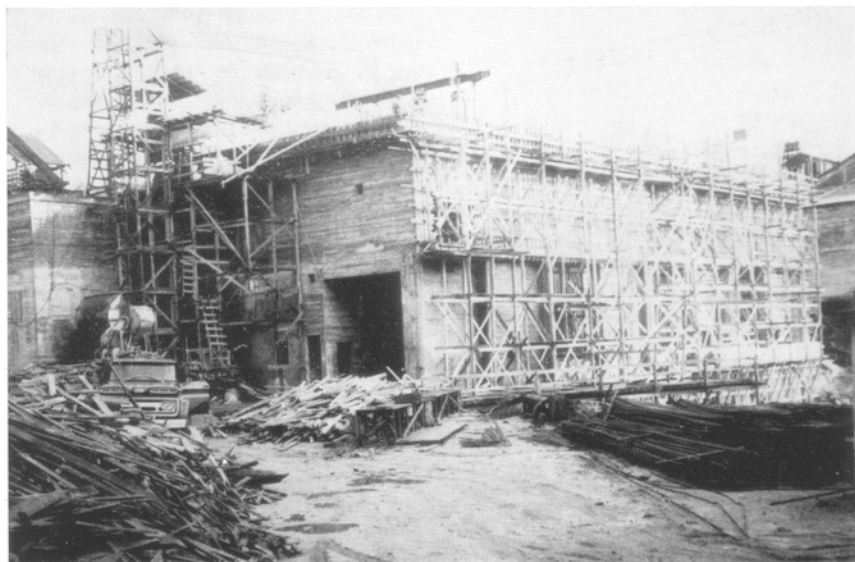
21. d6—d7†

Og på 21) Kb8 følger 22)
Te8. Østeraas gav opp.

Montasje av varegrindene pågår. Mannen i bunnen gir et inntrykk av dimensjonene.

Kraftstasjonen har fått tak på. Jernbanesporet er forlenget helt inn i ballen, slik at maskingodset kan tas direkte fra stasjonsballens egen montasjekran som løfter 60 tonn.

Arbeidet på Kraftstasjonen

Arbeidet på den nye kraftstasjonen går sin gang. Men ennå er det langt fram, før arbeidet kan sies å være ferdig. Vi presenterer her endel bilder som i glimt viser hvor langt arbeidet nå er kommet.

Vinterplaner for bedrifts-idrettslaget

Ski-idretten er nå en gang Hunsfos B.I.L.'s sterkeste side, og vi tar alle forholdsregler også foran kommende sesong. Guttene har så smått lagt seg i trening, og for enkelte synes formen å være bra.

Ja, men det må også trenes i dag, for våre konkurrenter stiller med sterke kort, og vi har mye å forsvare både i hoppbakken og i langrennssporet.

Planene for vintersesongen begynner å ta form og det blir foruten de vanlige Hunsfosmesterskap og kretsmeesterskap mange andre arrangementer.

Våre idrettsvenner fra Tangen Verft, Kragerø, som p. g. a. snømangelen ble «snytt» for besøket hos oss i fjor, kommer som våre gjester i vinter, håper vi.

Ellers har vi planer om å reise til Akers-stafetten også i år.

Vi håper og tror på en god vintersesong med rekorddeltagelse både fra Hunsfos og de andre bedriftene.

BG

Løsning på bridgeproblemene

Forts. fra side 9.

I.

Sør spiller ut spar 2 som nord trumfer og returnerer r. 4 som sør stikker lavest mulig. Så hj. 2. Nord kaster r. Ess og Øst er inne og må returnere ruter som skviser vest.

II.

Utspill hj. Ess. Legger vest spar 2 kaster nord kløver K. og sør fortsetter med kl. 2 og kaster sp. Ess hos nord. Vest er inne på kl. D. og må returnere spar, og annen spar skviser øst.

Kaster vest kl. i første stikk er nord like flott og kaster sp. Ess. Sør fortsetter med sp. 10 og vest må returnere sp. som skviser vest.

VERNEARBEIDET

Forts. fra side 7.

som er avbildet ovenfor. Det fremgår av tekst og tegninger utenpå disse skapene at de inneholder gassmasker, og de er beregnet til bruk for å kunne komme ut av et gassfarlig område. Vi vil gjøre alt for å unngå at det blir nødvendig å bruke dem, men 100 % sikkerhet er det ikke mulig å oppnå, og alle bør derfor lese bruksanvisningen utenpå skapene.

En meget viktig del av vernearbeidet i videste forstand tilligger Industrivernet. Dets oppgave er i like høy grad å forebygge ulykker som å redde mennesker og verdier når skaden er skjedd. Vi er glade for den interesse og de kunnskaper de forskjellige grupper av Industrivernet legger for dagen under sine øvelser, og takker for innsatsen i året som gikk.

Samtidig vil vi ønske alle, såvel nåværende som fremtidige medarbeidere innenfor vernearbeidet, og det siste bør være hver eneste kvinne og mann på Hunsfos, et riktig godt nytt år.

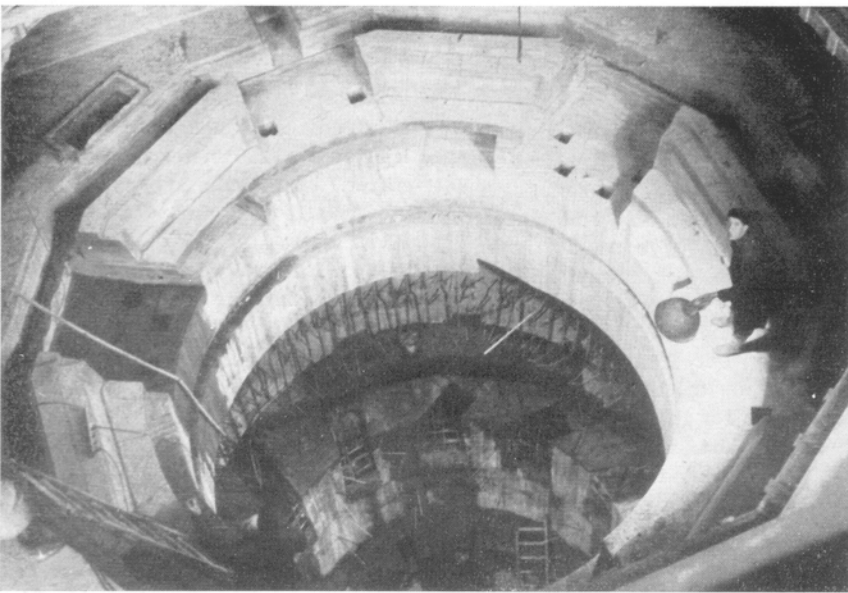
Y. H. J.

Hytte nr. 2 i Melkeviga?

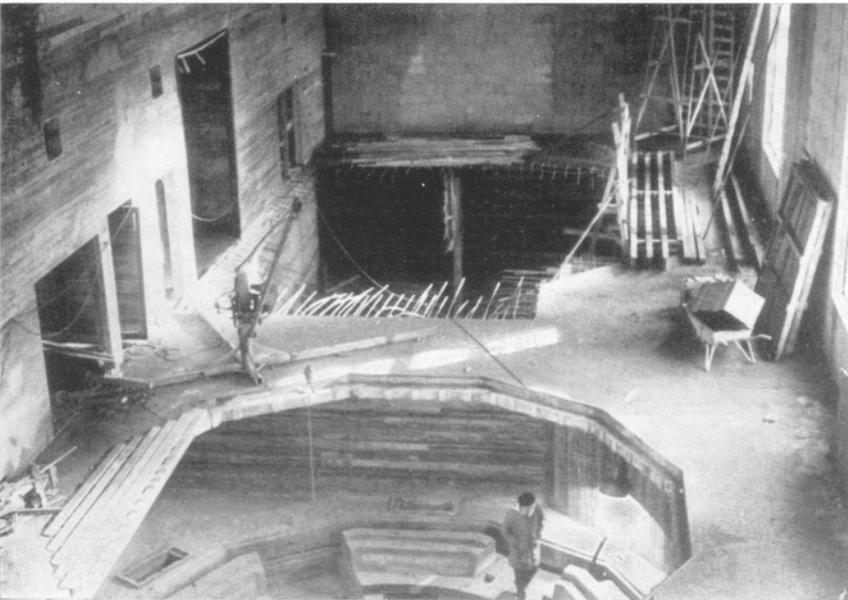
Funksjonærforeningen holdt møte i Velferden torsdag 28. november. Det var godt fremmøte, idet ca. 50 medlemmer var til stede. Direktør Jarlsby kåserte over emnet: «Spredte tanker i en omskiftende tid». Et tremannsensemble underholdt med musikk. Etter at kaffe og kaker var fortært ble Venneslafilmen vist. — Mot slutten av møtet kom formannen, Alf Melling inn på spørsmålet om å få bygd en hytte nummer to på foreningens eiendom i Melkeviga. Behovet er til stede, men problemet med å skaffe tilstrekkelig kapital gjør det hele vanskelig. Sannsynligvis er foreningen nødt til å låne penger, dersom hytte nr. 2 skal bygges. Styret vil arbeide videre med saken.

sjoner. Det ble videre vist en interessant fargefilm fra livet ombord i skoleskipet. Blant pensjonistene er det mange som har vært til sjøs i sine unge dager, og at filmen vakte til live minner i mangt et gammelt sjømannshjerte er det neppe tvil om.

Sigurd Neset takket på vegne av pensjonistene for arrangementet.

En titt ned i fundamentgraven. Fra ballgolvet til bunnen er det 16,30 meter. Generator og turbin blir forbundet med en vertikal aksling, og det eneste som blir synlig over golvet, er generatorens magnetiseringsmaskin.

Stasjonsballen hvor generatoren skal plasseres. I bakgrunnen plassen for generator nr. 2 som ikke blir montert i dette byggetrinn.

Pensjonistene ombord i „Sørlandet“

Den årlige sammenkomsten for pensjonistene fant sted i år sted den 2. oktober. Som vanlig var det særdeles god tilslutning, selv om man dessverre i år bl. a. savnet nestor blant pensjonistene, Josef Fredriksen.

Middagen ble i år arrangert på Klubben i Kristiansand. Direktør Jarlsby hyldet i en kort tale pensjonistene for trofast innsats gjennom mange år. Direktør Knobel takket for maten, og benyttet an-

ledningen til å takke sine forhennevende medarbeidere for det de hadde ydet i hans tid som leder av bedriften.

Etter middagen ble det arrangert en ekskursjon til skoleskipet «Sørlandet», hvor kvikke skoleskipsgutter serverte kaffe på banjeren. Her koste man seg med en prat over kaffekoppen, og man hadde vært så heldig å få Julius Hougen til å underholde med visesang. Gjestene lot til å sette pris på hans presta-

På livets skyggeside —

Forts. fra side 17.

småbarn — de aller minste sov i sengen sammen med moren.

Hva kunne hun gjøre? Hva kunne jeg gjøre? I dagevis fløy jeg fra det ene sosialkontor til det annet — talte med folk og fikk til svar at familien var ikke interessant nok — at barna allerede var forbrytere — at moren var rømt fra sin mann og måtte ta det fulle ansvar selv — at det ikke fantes leiligheter — at vi måtte vente til siden.

Vi ventet — Madame Bertolino ventet — og en dag kom Michel hjem og sa: «Maman, en av vennene mine fortalte om en leilighet som har stått ledig i seks måneder, eieren har ikke bruk for den, men vil ikke leie den ut. — Kan vi ikke bryte oss inn der og okkupere den — alt er jo bedre enn dette hotellværelset?»

Og da jeg noen dager senere besøkte Bertolinos fant jeg dem ikke lenger. — På torsdagen kom Nicole gledestrålende og fortalte at de hadde fått en ny, stor leilighet.

Hvordan hun fikk det til — og hvorfor hun fikk bo i den leiligheten i nesten to år er en av de tingene jeg aldri kunne forstå — et av Paris' moderne mysterier — men hun bodde der, til en dag hun fikk beskjed fra Sosialkontoret at hennes mann hadde vært utsatt for en arbeidsulykke og var død — og at det var henne som fikk nyte godt av ulykkestrygden. Og så kjøpte hun seg hus — et nytt, lite hus i en av Paris' forsteder — og flyttet for bestandig ut av mitt arbeidsfelt.

Men før hun dro hadde vi avskjedsfest for barna på søndagsskolen — og da jeg talte med Madame Bertolino spurte hun om ikke vi ville tillate at Christine fikk sin barneinnvielse før de reiste — og om vi ville tillate at de tre mest villstyrige guttene ble med på sommerleiren vår. — Da vi stod og så flyttelasset dra av gårde, var både løytnanten og jeg glade over at vi hadde vært nettopp der akkurat da — og at den bevisste motstand fra de første måneder hadde forandret seg til gjensidig forståelse og vennskap.

Det hviler en ond skjebne over gode beslutninger. De blir alle uegervalig truffet for sent.

(Oscar Wilde).

HJERNE - gymnastikk

EPLESLANG

Heldigvis er eplehøsten slutt for i år, så vi ikke skal bli fristet til epleslang slik som Ole som jeg hørte om her i høst. Han hadde bestemt seg for å avlegge en av de mest velassorterte frukthagene i Neset et besøk. På veien traff han Per som nok forstod hvilket ærend han var ute i, og Per forlangte å få halvdelen av de eplene han hadde + et halvt eple for ikke å sladre. Ole lovte det. Litt nærmere frukthagen møtte han Pål, og om det var den dårlige samvittigheten som lyste av Ole, eller om det var «På seg selv kjenner man andre» for Pål gjettet også straks hvilket ærend Ole var ute i, og Ole måtte love at Pål skulle få halvdelen av de eplene han hadde igjen når han hadde delt med Per + et halvt eple.

Det gikk ikke likere da Ole traff Espen som hang over hagegjerdet i Neset og så med lengselsfulle øyne inn i frukthagen. Ole måtte love at Espen skulle få halvdelen av de eplene han hadde igjen etter å ha delt med Per og Pål + et halvt eple.

Det gikk bra for Ole, han vekket ikke eieren, men da han hadde gitt Per halvdelen av de eplene han hadde tatt + et halvt eple, og Pål halvdelen av de han hadde igjen + et halvt eple og Espen halvdelen av de han da hadde igjen + et halvt eple, hadde stakkars Ole bare igjen ett eple.

Kan leserne på grunnlag av dette finne ut hvor mange epler Ole stjal?

HVOR LANG ER VEIEN?

Vest-Agder Veivesen skulle for noen år siden kalkulere et nytt veistykke som skulle bygges. Terrenget der veien skulle ligge var nokså likt en kjegle (en kjegle ligner en

krumkake som vel de fleste kommer til å smake i julen). Diameteren i kjeglen var 250 meter og høyden 50 meter. Veien skulle bygges med største tillatte stigning for riksveier, d.v.s. 1:10.

Hvor lang ble veien når den skulle gå fra bunnen av kjeglen og helt til topps.

SAUER

To gutter gjette sauer. Den ene gutten sa: «Dersom du gir meg en sau, så har vi like mange.» «Å nei», svarte den andre. «Men gi du meg en sau, da har jeg dobbelt så mange som deg.»

Hvor mange sauer hadde hver av guttene. Løsning side 24.

En liten historie fra en liten Wild West-avis: En dag stod der to helt like notiser om to menn som var gått bort. De var døde samtidig, omtalen av dem var helt den samme, og notisene var plassert rett under hverandre.

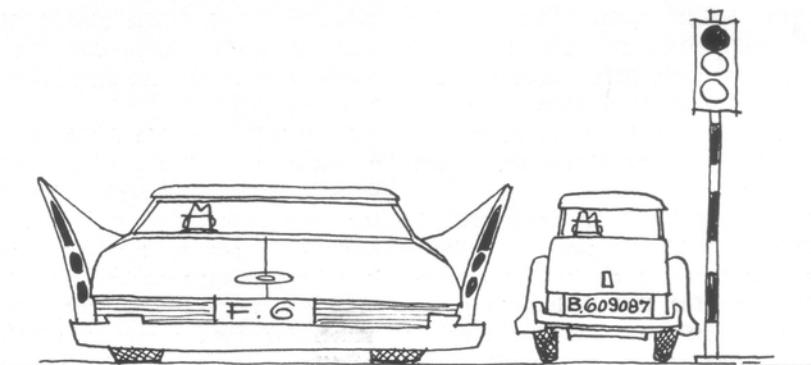
En leser ble nysgjerrig og spurte redaktøren om der var noen særlige omstendigheter knyttet til de to menns død.

— Nei, ikke det jeg vet, svarte redaktøren, — de bare skjøt hverandre!

SVAR PÅ VISSTE DE DET?

Forts. fra side 9.

1. Nei — nordlandsk. Tyder vugge av uthult trefjøl.
2. Gammelnorsk — garpr, uredde kar, hardhaus.
3. Slå. Av latinsk battere.
4. 1951.
5. Direktør for Lengede-gruvene.
6. Malaiisk. Betyr blind mordmani.
7. Jeg leker. Latin.

Hunsfos' anlegg i Ålefjær fotografert en vinterdag.

Eksporthavnen Ålefjær omkring hundreårs-skiftet

— om folk og forhold i min barndoms bygd

NÆRINGSMESSIG SETT er det vel få steder på Sørlandet som har gjennomgått en så bemerkelsesverdig forandring i de siste 60—70 årene, som Ålefjær, dette lille idylliske stedet ved bunnen av Ålefjærfjorden med sin gamle karakteristiske bebyggelse omkretset av fjorden i vest, nord og øst.

Omkring hundreårsskiftet var stedet en utpreget eksporthavn hvor store seilskuter, brigger, barker og dampskip lastet skåren trelast for salg til Belgia og England.

Ålefjær i dag er en betydelig importhavn for trelast hvor store motorskip lossere svære kvanta rundlast fra Sverige, Finland og Russland — råstoff til Hunsfos Fabrikker.

ALL EKSPORTVIRKSOMHET

hører nå historien til. Dampfløyta på Kostøl dampsgag som varslet når det var frokost, middag, kaffe og kveld er forstummet. Likeså rutebåten «Fram»s fløyte som varslet sin ankomst, høres ikke mer. Heller ikke dampfløyta til «Flekkerø», «Topdal» og «Otra» når de kom med tommerflåter, lektere og skip på slep inn fjorden og rundet Småskjærene, høres mer. De har alle

MINNER OG DAGBOKSOPPTEGNELSER

måttet gi opp i striden for tilværelsen. Nådeløst er de blitt skjøvet til side av vår tids tekniske utvikling.

SAGBRUKSINDUSTRIEN

i det gamle Ålefjær var vel på det høyeste omkring hundreårsskiftet. Da var der to sagbruk i sving, nemlig Kostøl dampsgag og Anders Dalenes vannsgag ved Sagene eller

Av **OLA KOSTØL**

ved «Savane» som vi sa til daglig.

Kostøl dampsgag ble startet i 1882 av et aksjeselskap med en aksjekapital på kr. 6,500 fordelt på 10 aksjer a kr. 650. Ålefjær handelsforretning (G. Vigen) hadde 4/10 parter, Jørgen Olsen 1, Tønnes Kjønne 2, Anders Olsen 2 og Henrik Erkleiv 1.

Plassen til sagen ble innkjøpt for kr. 2,000, dampmaskinen, et lokomobil på hjul kostet kr. 2,000 og bygninger med inventar kom på kr. 2,650. Av driftskontoen for 1882

ses at daglønnen til arbeidsfolk var kr. 1.80. For kapping av hunved med håndsag ble betalt med kr. 0.80 pr. favn. Ei flekkerøyskøyte ses å ha kjøpt 10 favner hunved for kr. 30. Taklekker kostet kr. 0.35 og vrakbord kr. 1.50, alt pr. tylft. Den alminnelige pris for leieskur var kr. 6.00 pr. 100 bord og sagarbeiderne som arbeidet på akkord hadde 3.85 pr. 100 bord. Avfallet, hunveden, tilfalt sagen. — Bjørklast til stav og plank ble betalt med fra kr. 0.26 til kr. 0.30 pr. kubikkfot. I 1892, 10 år etter starten, var daglønnen ved bruket steget til kr. 2.50 og leieskur av bord kostet kr. 0.50 pr. tylft. De som hadde mest leieskur var Mikkel N. Tvedt, Otto Lømsland og Chr. Hauge.

DET ER MYE RART

å finne i disse gamle regnskapsbøkene som jeg er kommet over i min fars etterlatte papirer. Han var medeier i sagbruket en tid og var regnskapsfører. En kunde ved navn M. Stensvand har betalt leieskur ved en barnevogn med kr. 9.00. Hva denne vognen skulle brukes til på sagen står det ikke anført noe om. En annen kunde har betalt med en kjetting, en tredje med diverse varer og en dyrlege Juell

Forts. neste side.

har betalt leieskur ved «besøg til en ko» med kr. 6.00.

I 90-årene ble driftsresultatet etter hvert dårligere med store påkostninger, og omkring hundreårsskiftet ble sagen solgt til trelasthandler Otto Lømsland, som straks avviklet leieskuren og tok til med tømmerkjøp, helst furu, i Tveit og Birkenes og til dels i Herefoss, Vegusdal og Mykland. Etter noen års drift ble den gamle sagen total-skadd ved brann og den nye, moderne sagen som ble satt opp samme år, gjorde at produksjonen steg betraktelig. Det meste av tømmeret ble skåret til plank som ble eksportert til Belgia og minetømmer og props til England.

DET VESLE BYGDESAMFUNNET

hadde omkring hundreårsskiftet en befolkning på ca. 150 med smått og stort. De fleste av sagbruksarbeiderne bodde på Kostøl. I rad og rekke sto de små, men velstelte husene langs begge sider av postveien med fjorden like nedenfor. De fleste hadde en jordlapp og dyrket grønnsaker, frukt og bær, samt poteter til husbruk og til grisen. For gris hadde de aller fleste i sommerhalvåret, ikke sjelden på 26—27 pund når den ble slaktet om høsten, og alt ble lagt på saltetonna til vinterforsyning for familien.

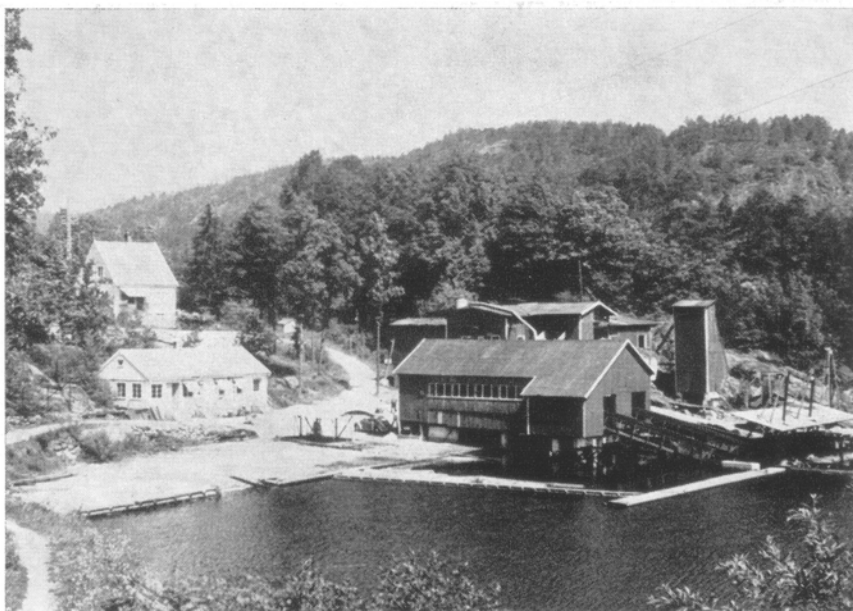
Følgende dagboksopptegnelse fra 1907 viser hvor betydningsfullt dette husdyrholdet var for familien: April 25. «Sagen står i dag. Sagfolkene er i byen for å kjøpe gris.»

Også på andre måter ble alle muligheter utnyttet for å skaffe det nødvendige til livets opphold. Familiene var gjerne på 6—8 stk. og mat måtte skaffes. Det ble heller skralt med levemåten når en måtte greie seg med bare inntekten på sagen. Og om vinteren når fjorden frøs til og sagen måtte stanse kunne det bli vanskelig. Da ble det å ta vedhogst eller tømmerhogst. O. C. Aalefjær og Gutorm Førøid satte gjerne i gang hogst når arbeidsforholdene var vanskelige.

Helt til 1907 var timelønnen på sagen 25 øre. Arbeidstiden var 10 timer — fra 7 om morgenen til 7 om kvelden, med ½ times hvil til frokost, 1 time til middag og en ½ time til kaffe.

JEG HADDE I 1907

jobb med å trille ut hunved fra vedrenna under kappsagen og hadde 30 øre favnen for å trille ut og

Alefjær — en fin sommerdag.

sette opp i favnemål på tomten. Det pleide å bli omkring 3 favner om dagen, altså 90 øre pr. dag. Men så kjøpte skipsreder Langfeldt det året hele produksjonen av hunved for eksport til England og alt som var under en tomme måtte sorteres fra, og for sorteringen fikk jeg utbetalt 15 øre pr. favn ekstra.

Jeg siterer fra dagboken: 8. mai: «Mottatt av Langfeldt for sortering av 95 favner ved, kr. 14.25.» 10. mai: «Briggen «Lillesand», tilhørende skipsreder Langfeldt, kom i dag. Skal laste 212 favner stor ved.» 14. mai: «Barkskipet «Gugner» kom i dag for å laste props.» 17. mai: «Vi har målt props til «Gugner» i hele dag. Alle flaggstenger står nakne, unntagen hos M. Södal.» 21. mai: «Briggen «Albatros» kom i dag slept av «Søgne». Skal laste plank.» 10. juli: «Lillesand» kom tilbake i dag. Skal laste 104 favner stor og 16 favner små-ved.» 24. juli: «Der ligger i dag 11 mindre fartøyer som skal laste, 3 i Alefjærvigen, 4 ved Sagene og 4 ved damsagen. Alle kan ikke komme til å laste og må ligge for anker utenfor og vente på tørn.»

Eieren av Kostøl damsag forsto betydningen av å kunne holde på sine folk.

HVA LØNNINGER ANGÅR

lå de heller i underkant, og han var nøye med skuren. Nesten hver dag så man ham i utkastet på sagen der han rotet i plankehaugen og målte tykkelse og bredde på planker og bord, så sagmestrene til

alle tider måtte være ytterst påpasselige. Men folk likte sagen som arbeidssted og det var sjelden noen sa opp jobben sin.

For å skaffe sine folk billige matvarer ble det på hans initiativ startet en felles innkjøpsforening. Arbeiderne fikk på denne måten varer til engrospris og han stilte seg selv som garantist for rett betaling overfor grosserer O. Håversten i Kristiansand som leverte varerne fraktfritt opp med båten.

Jeg noterer her maskinisten Gunnar Sørensens innkjøp for 3 mndr.:

3 kg kaffe a kr. 1.18	kr. 3.54
5 « farin a 41.5 øre	« 2.07
10 « havregryn a 23 øre	« 2.30
3 « ris a 40 øre	« 1.20
16.5 kg salt kjøtt (argentinokse)	« 9.91
1 kasse C margarin	« 8.40
5 l erter	« 0.85
2 kg potetmel	« 0.72
1 gross fyrstikker	« 0.95
1 sekk byggmel (100 kg)	« 8.25

Når en så vet at maskinistens årsinntekt var snaue 500 kr., da kom det nok vel med at matvarene var billigst mulig. Billige varer er også et middel til å heve levestandarden, et ord som vel ikke var oppfunnet den gang.

VINTEREN 1907

satte Anders Dalene, eieren av Sagene bruk, i gang med en betydelig eksport av is. Høsten 1906 kjøpte han en svær «holk», en nedrigget, kjølbrekt seilskute, «Vidar». Denne skulle brukes til transport av is og kassebord til Haugesund for lever-

ing våren 1907. Isen ble skåret på «Kjønna» ovenfor sagbruket og i renner transportert ombord i «Vidar» som romslast og på dekket ble kassebord plassert. Det ble også lagret en svær stabel is på sagtomta for salg til makrellsesongen. Flekkerøy eksportforening tok det meste av denne isen.

Men «Vidar» kom aldri til sitt bestemmelsessted. Under slep støtte den på et skjær utenfor Stavanger, og gammel og mett av dage som den var, flaknet den og ble totalt vrak.

Eikebark var også en stor eksportartikkel. I bukta i Lillevigen sto det 5—6 svære buer til lagring og hakking av barken i småbiter. Det var helst eldre kvinner som hadde denne jobben. Hele operasjonen foregikk med håndøks og en solid hoggestabbe.

OPPTIL 40—50 MANN

var år om annet sysselsatt i produksjonen. De kom i flokkevis til fots fra Grindheim, Eiken, Aseral og Hægebostad og spredte seg på de forskjellige gårdene fra Ålefjør og oppover til Svaland. Produksjonen foregikk i håballen fra omkring 1. juni og til midt i juli, i den tid da barken svadde som best.

De samme barkefletterne kom igjen år etter år og var rene eksperter og tjente bra penger etter den tids forhold.

JEG GIKK PÅ SKOLE

annenhver dag i Ålefjærvigen. Skolen var todelt og lærer var Mads Østerhus fra Birkenes. Han var ungkar og bodde i skolehuset og holdt seg selv med kosten. Somme tider om vinteren når det var kaldt, spiste han middag i klasseværelset. Der kokte han poteter på ovnen og stekte tørt sauekjøtt på glørne. Det

- HVOR LENGE BLIR DET Å VENTE?
- CA 3 UKER!

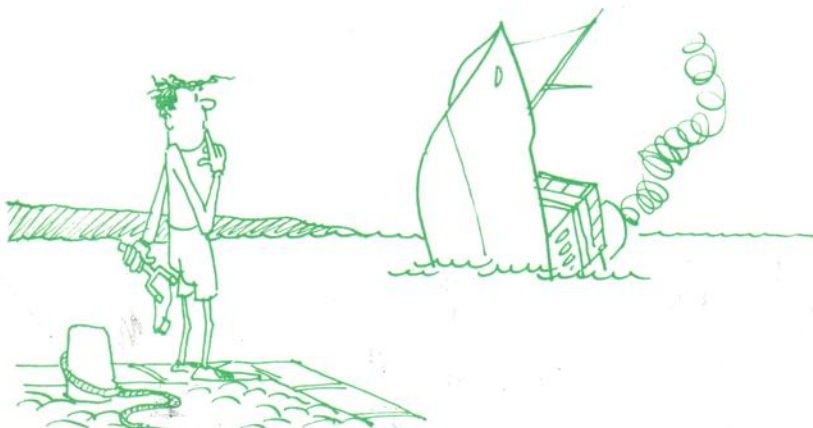
var en flink lærer og jevnt over grei og medgjørlig, — men svært snappsinna. På skolebenken satt jeg sammen med Albert Eidet (den senere så kjente emissæren) og denne var en uforbederlig knekt til — å gjøre grimaser og skape seg bak lærerens rygg, og jeg kunne ikke holde meg for å le og de andre elevene begynte også å knise. Jeg fikk en alvorlig formaning om å sitte ordentlig, men da læreren

snudde ryggen til var Albert der igjen med grimasene sine og jeg lo høylydt. Det var umulig å holde latteren tilbake. Men da læreren illrød i ansiktet av sinne fór nedover gulvet fra kateteret med en linjal i hånden og klabbet til meg i hodet med linjalen som brakk tvers av, en bit falt på gulvet med et lite smell og den andre biten sto han med i neven, da satte hele klassen i å le, også Albert, den skjellen, og vi fikk frikvarter 10 minutter før tiden.

I 1902,

da jeg var 12 år, så jeg den første bilen. Det kom telefonmelding fra politimesteren i Kristiansand at en automobil kom til å kjøre gjennom bygda og at folk, hester og kuer måtte holde seg borte fra veien når den skulle passere. Det var noen engelske gruveingeniører som skulle østover. Bilen var høy med store hjul og den larmet noe ganske forferdelig, og den brukte automobilhornet omtrent hele tiden da den kjørte gjennom bebyggelsen.

Forts. neste side.

Første gang jeg så kong Olav var han ca. 2 år gammel og satt på sin fars fang i hvit frakk og hvit lue. Jeg satt på trekkverket på den gamle Lahellebrua og så kong Haakon sammen med ordfører Peersen og oberstløytnant Omdal (han med det rare skjegget som struttet ut til begge sider som to kremmerhus) kjøre over broen i vognmann Hægeland's fineste kalesjevogn og med to glinsende svarte hester foran, på vei til Gimle-moen.

18. juni 1908 var tollskriver Løvland på en kort visitt på Kostøl. De kom kjørende, han og kjøpmann Rudolf Torjussen med sistnevntes hest og kurvtrille. Torjussen skulle vel vise Løvland sommerhuset sitt der oppe. Løvland hadde vært i Kristiansand og avduket Wergeland'statu'en dagen før.

Og jeg minnes gamle Hegermann i Boen, eller Bua som vi sa til daglig, når han sammen med fru'en kom kjørende i den skinnende sort-lakkerte kalesjevogn og kusken i livré foran på bukken, og to kragtige lyseblå droplete hester foran på vei til og fra byen.

Jeg husker også unge Hegermann som senere var ordfører i Tveit, når han med en svartblank hest kom kjørende i kurvtrille på gummi-hjul, så stille at en bare hørte hovslagene mot veien når han fór forbi. Han kjørte alltid selv og hadde en lang svepe hengende over skulderen.

OG JEG HUSKER

de uforglemmelige fisketurene i sjekta vår omkring Småskjærene, det store skjæret, og det ytterste skjæret der jeg en vårveld i mai 1907 fikk 35 riktig pene torsk, og en høstdag samme året fikk jeg 35 paltorsk i teina i et trekk i Kristidalsbukta. Og lille julaften samme året, det var isfritt i fjorden til jul, fikk jeg 9 svære makrell på dorg i Grønstøpet. Og jeg husker godt de store hvittingene en

Løsning på Hjernegymnastikk

Forts. fra side 20.

EPLESLANG

Svar: 15 epler.

HVOR LANG BLE VEIEN?

Svar: 500 meter. Veien skulle 50 meter opp, dersom stigningen skal være 1 meter på hver 10 meter vei, blir veien $10 \times 50 = 500$ meter.

SAUER

Svar: 5 og 7.

kunne få utenfor Geitebakken i Holmsbukta.

I uken før konfirmasjonssøndag var jeg og mor til byen med plommer som det var meningen å selge i smått i litervis på torvet. Det var en sen plommesort som var særlig god vare, men det ble uvær med regn og vi måtte selge til en torvkone for 9 øre literen.

Samme dag var vi hos kjøpmann Jens Johnsen og kjøpte konfirmasjonsdress. Den var av blå, grovt sjeviot og kostet 12 kroner. Min skole- og lesekamerat, før omtalte Albert, fikk en av fin sjeviot som kostet 15 kroner.

Ola Kostøl.

Østfra: I forbindelse med den amerikanske hvete-eksporten til Sovjet-Samveldet sies det at følgende skal ha skjedd bak kulissene i Kremli:

Jordbruksministeren kom inn til kamerat Nikita og sa:

— Tror du virkelig hele verden kommer til å bli kommunistisk?

— Ja, det er klart sa Krustsjov.

— Hvor skal vi da få hvete fra? sukket landbruksministeren.

*

To cellekamerater i et øst-tysk fengsel snakket sammen.

— Hvorfor sitter du her? spurte den ene.

— Jeg kom ti minutter for sent på jobben og ble dømt for sabotasje. Og du?

— Jeg kom ti minutter for tidlig på jobben og ble dømt for spionasje.

Twist.

I den amerikanske avis «Tribune» finner vi følgende notis: På et hotell i Boston falt et brett med servise ned fra 11. etasje i matheisen til kjøkkenet. Det ble et fryktelig rabalder som hørtes lang vei. I baren hadde det til følge at gjestene umiddelbart reiste seg og begynte å twiste. De trodde at twistbandet hadde begynt å spille

*

— De ser så molefonken ut, dyrepasser.

— Ja, elefanten døde i natt.

— Og De var svært glad i den?

— Nei, men jeg skal begrave den.

